

ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΙΟΤΗΣ

Μηνιαῖο φιλολογικὸ περιοδικὸ νέων

ΧΡΟΝΟΣ 1ος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ :

ΤΙΜΗ Δραχ. 300

ΒΑΣΟΣ Π. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν	Προσανατολισμοὶ ΙV (ἄρθρο)
PASCOLI	Ὁ Γυρισμὸς (μεταφρ. ΜΑΡ. ΣΙΓΟΥΡΟΥ ποίημα)
BJORNSTJERNE BJORNSON	Ὁ Πατέρας (Ἀπόδοσις ΣΤΡΑΤΗ ΔΟΥΚΑ διήγημα)
ΓΕΩΡΓ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ	Τὰ Νειῶτα (χρονικὸ)
ΠΑΝΟΥ ΒΑΛΣΑΜΑΚΗ	Μπερνάρ Παλισσὸ (βιογραφία)
ΓΕΩΡΓ. ΣΤΑΜΠΟΛΗ	Χάος ὁ Χρόνος, Χάος ἡ Γῆ (ποίημα)
ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ	Τὸ Μπουντροῦμι τοῦ Κοχίνου (πεζογράφημα)
ΚΟΥΔΗ ΑΛΕΠΗ	Ἡ ἐπίστροφή τοῦ Ἀσώτου (ποίημα)
ΝΙΚ. ΝΙΚΗΤΑ	Ἀττική (ποίημα)
ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ	Τὸ Δημοτικὸ τραγοῦδι (ἄρθρο)
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΚΑΖΑΝΤΖΗ	Τὰ Ἰδανικὰ τῆς νέας γενιᾶς (στοχασμοί)
ΔΗΜ. ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ	Σούρουπο στὸ χωριὸ (ποίημα)
ΓΡΗΓΟΡΗ ΒΕΡΔΗ	Στὸ βιβλίον (ποίημα)
ΚΛΗΜΗ ΟΥΛΚΕΡΟΓΛΟΥ	Ναρθεῖς (ποίημα)
ΓΙΑΝΝΗ ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΥ	Συντροφιά μετὰ τὰ νέα βιβλία
Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΑΣ :	Μιλοῦν γιὰ τοὺς νέους οἱ κ. κ.
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΑΦΝΗΣ, ΑΛΕΞ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ	
Ε Ι Κ Ο Ν Ε Σ	
ΤΑΚΗ ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΥ	Τὸ λιμάνι τῆς Παρκιάς στὴ νῆσο Πάρο
ΜΕΣΑ ΣΕ 30 ΜΕΡΕΣ	
Κουβεντοῦλες. — Ἀθήνα καὶ Πειραιᾶς — Κριτικὴ Συνεργασία	

ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΙΟΤΗΣ

Μηνιαίο φιλολογικό περιοδικό νέων

Έγκριμένο απ' τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας

Χρόνος 1ος Περίοδος 21—Γραφεία ὁδὸς Χάνσεν ἀριθ. 20 (Πατήσια)—Τηλ. 84 000

ΤΥΠΟΙΣ: Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ Σκουλερίου 1 (Πλατεία Ἀγ. Θεοδώρων)

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΒΑΣΟΣ Π. ΜΑΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ Δραχ. 3 500

ΤΟ "ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΙΟΤΗΣ,,

Εἶναι στὴν εὐχάριστη θέσῃ ν' ἀναγγείλῃ στοὺς ἀναγνώστες τοῦ ἀνακαινίσεως ποῦ ἐπέτυχε γιὰ τὸ ἄλλο τοῦ φύλλο μετὴν εἰσοδὸ τοῦ στὸ β' ἔτος ἀπὸ τὴν ἐκδόσῃ του. Ἔτσι ἐξασφάλισε τακτικὲς συνεργασίαι τῶν καλλιτέρων πνευματικῶν παραγόντων τοῦ τόπου μας. Γιὰ τὸ ἄλλο μας φύλλο ποῦ θάναί πανηγυρικὸ μετὰ 32 σελίδες ἀναγγέλλουμε τὶς ἐξῆς συνεργασίαις — ἀνέκδοτες — ἀποκλειστικὰ γραμμέναις γιὰ μᾶς:

Ν. Λούδαρη, † Μητροπολίτου Καρυστίας Παντελεήμονος, Σπύρου Μελά, Γρ. Ξενοπούλου, Ἡλ. Βενέζη, Φ. Κόντογλου, Ν. Λαπαθιώτη, Τ. Παπαζώνη, Α. Κουκούλα, Ρ. Γκόλφη, Σ. Σκίπη, Στρ. Μυριβήλη, Στεφ. Δάφνη, Γ. Δεληγιάννη—Ἀναστασιάδη, Σ. Μαυροηδῆ—Παπαδάκη Κ. Βελμύρα, Σόλβιου, Α. Νάκου, Μ. Τόμπρου, Μ. Ἀργυροπούλου, Τ. Ἄγρα Ν. Χάγερ—Μπουφίδη, Ν. Πετιμεζᾶ—Λούρα, Κ. Καιροφύλλα, Γ. Σιδέρη, Β. Ἡλιάδη, Π. Κριναίου, Α. Τροπαιάτη, Κλ. Μαρτίνα Α. Κιρακίλου—Καρανικόλα κ. ἄ.

Ἐπίσης ἀπὸ τ' ἄλλο μας φύλλο τακτικὲς κριτικὲς γιὰ τὰ βιβλία, τὸ θέατρο, τὴν καλλιτεχνία καὶ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς μας διανοήσεως.

ΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΑΙΡΟ ΒΙΒΛΙΟ ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ

ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΡΔΑΤΟΥ

Ἱστορία

τοῦ γλωσσικοῦ μας ζητήματος

Ἔκδοσις Γ. ΛΟΡΚΑΤΟΥ

Κ α λ λ ι θ έ α

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

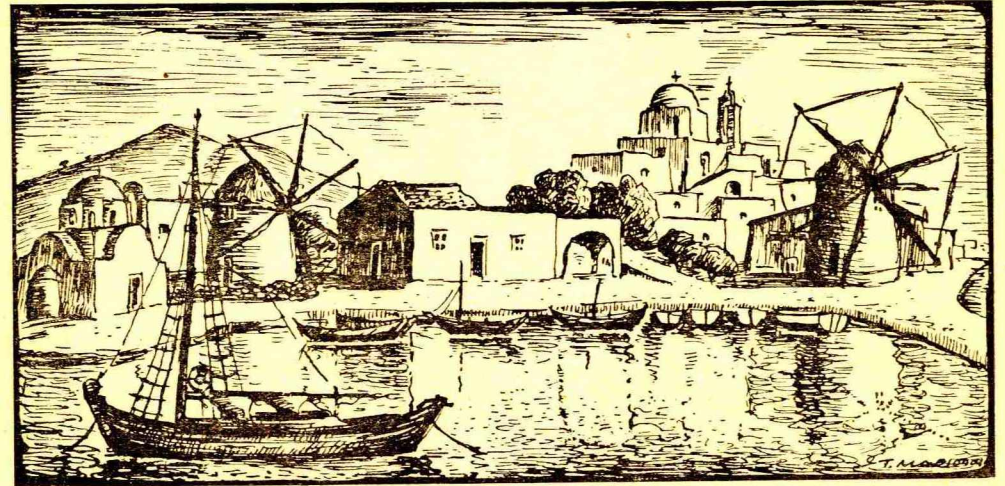
ΜΗΝΙΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: ΑΔΕΕ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ
ΝΙΚ. ΓΡ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΛΩΜΟΥ 25α

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Συνιστᾷ τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸ αὐτὸ περιοδικὸ ποῦ ἐξῆ χρόνια τώρα εἶναι ἓνα πραγματικὸ στόλισμα στὸν τόπο μας.

Τάκη Μαθιόπουλου

Τὸ λιμάνι τῆς Παρκιῆς στὴν νῆσο Πάρο

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ
Τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

IV

Ἡ καινούργια μορφή ἐνότητος ποῦ φανερώνεται στ' ἀκρογιάλια τοῦ Βοσπόρου—ἡ Βυζαντινὴ—δίνει τὴν ἐντύπωση, ὅτι συνεχίζει τὴ ρωμαϊκὴ, στοὺς πρώτους μεταχριστιανικοὺς αἰῶνες Μάγληγορα ἢ διαφοροποίησῃ τῆς γίνεται χτυπητή. Ὅσο πιὸ βαθιὰ ἀνταμώνονται κι' ἀλληλογονιμοποιῶνται τὰ πνευματικὰ κεφάλαια τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου μετὰ τὴ χριστιανικὴ ἀναμορφωτικὴ πνοή, τόσο πιὸ φανερόν γίνεται ὁ καινούργιος τύπος ποῦ ρχεται νὰ πραγματοποιήσῃ μεσὰ στὴν ἱστορία.

Ἡ νέα τούτη μορφή στέκει σ' ἓνα ἐπίπεδο ἀναμφισβήτητα ψηλότερο ἀπὸ τὶς προηγούμενες, σὰν ἐξελικτικὴ ἀξία. Δὲν ἔχουμε πιά, ὅπως μετὰ τὴ Ρώμη, μιὰ μηχανικὴ ἐνωση τῶν ὑποταγμένων λαῶν. Ὅσο κι' ἂν τοὺς εἶχε δώσει τὸν καιρὸ ν' ἀναπτυχθοῦν, μετὰ τὴ μακρὰ εἰρήνη ποῦ τοὺς εἶχε ἀσφαλίσει ὅσο κι' ἂν τοὺς εἶχε ὀργανώσει κι' ἀπάνω ἀπ' ὅλα τοὺς εἶχε συνηθίσει νὰ ζοῦν ἀδερφωμένοι, ὡστόσο ἡ ἀλληλεγγύη ποῦ χε δημιουργήσει ἀνάμεσὸ τοὺς ἦταν ἐξωτερικὴ κι' ἀναγκαστικὴ. Τὸ καινούργιο, ἐσωτερικὸ καὶ βαθύ, περιεχόμενον ποῦρθε νὰ δώσει ὁ χριστιανισμὸς στὴν ἔννοια τῆς ἀλληλεγγύης, φανερόνεται στὸ imperium universale τῶν Βυζαντινῶν μετὰ μορφή ἀνάγκυφ.

Ἡ τάση τῆς ζωῆς νὰ πλάθει τὰ ἀνθρώπινα σύνολα μετὰ μιὰ συνοχὴ ὁλοένα

πιὸ ἐσωτερικὴ καὶ πιὸ πνευματικὴ, σημειώνει ἐδῶ ἓναν ἀπὸ τοὺς σημαντικότερους σταθμούς. Ἀλλόφυλα στοιχεῖα κι' ἀλλόγλωσσα κι' ἀλλόβαθμα σὲ πολιτισμὸ ἀγκαλιάζονται καὶ δένονται, ἀδερφικὰ κι' ἐσωτερικὰ, γιὰ ν' ἀντικρυσουν καὶ ν' ἀνέβουν περήφανα τὶς ἐκατονταετηρίδες, σὰ σύνολο γεμάτο καινούργιο νόημα καὶ νέα ζωὴ, ἀπὸ τὴν ἡμέρα, ποῦ ὁ Ἰουστινιανὸς, γερὸς στὸ πολυματωμένο σπαθί, ἀποκατωμένος, εἶδε νὰ σβῦνει γιὰ πάντα τὸ μεγάλο καὶ χιμαιρικὸ τοῦ ὄνειρο, νὰ νεκραναστήσει τὴν ἀρχαία Ρώμη. Ἡ ἀλληλεγγύη αὐτῶν τῶν στοιχείων εἶναι βαθιὰ κι' ὀργανικὴ.

Ὁ πνευματικὸς δεσμὸς τῆς θρησκείας, θεμέλιο τῆς καινούργιας μεγαλόπρεπης οἰκοδομῆς, παίρνει τέτοια πρωταρχικὴ δύναμη καὶ σημασία, ποῦ κάνει νὰ ξεχαστεῖ κάθε ἀνομοιότητα μεταξὺ τοὺς. Γίνεται τὸ κλειδί τῆς ἁρμονίας τοὺς καὶ κάτι περισσότερο ἀπὸ πηγὴ ἐξουσίας—ἡ ἐξουσία ἢ ἴδια:

Μὲ σκῆπτρο τῆς τὸ δόγμα κι' ἀμυντικὴ πανοπλία τῆς τὶς συζητήσεις καὶ τὶς ἀποφάσεις τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων. Ἡ συνταύτιση τῶν ἐννοιῶν θρησκείας κι' ἐξουσίας ἔρχεται τόσο ἀπόλυτη, ποῦ κάθε ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸ δόγμα εἶναι ἀνταρσία κατὰ τῆς πολιτείας.

Ἄν ἐνδιαφέρει νὰ ἐξεταστεῖ ἐδῶ, ἂν εἶναι ὁ Εὐσέβιος, ὁ πρῶτος θεωρητικὸς ἐξηγητῆς τῆς πνευματικῆς αὐτῆς κοινω-

νίας λαών, πούχει έμπνεύσει—δπως πι-
στεύουν μερικοί—την είνιτας δει, την παγ-
χριστιανική συμπολιτεία, πού δραματί-
ζεται, από τον τέταρτο κι' άλλας μετα-
χριστιανικό αίθωνα, ο θεός Αδουστίνος.
Μά είτε παραδεχτεί κανένας, είτε όχι,
αυτή την υπόθεση, άπομένει πάντα, ότι
και στο δυτικό κόσμο, κάτω από την ίδια
αναμορφωτική πνοή του χριστιανισμού,
ή τάση προς μίαν άνώτερη, πιδ έσωτε-
ρική ένότητα, φανερώνεται, παράλληλα
και σταθερά, αρχίζοντας με τους προφη-
τικούς δραματισμούς του Αδουστίνου
και φτάνοντας στο άγιο ρωμαϊκό κρά-
τος, πού φαντάζει, στα μάτια των δυτι-
κών, σά μια έκφραση της ήθικης πολιτι-
κής ένότητας του χριστιανικού κόσμου.

Ο άνώτερος τύπος αυτής της ένότη-
τας άπομένει πάντα όστόσο η Βυζαντι-
νή Αυτοκρατορία. Αυτού άποκορυφώνε-
ται, με τον πιδ ελάτερο ρυθμό ή έκφρα-
ση της μεσαιωνικής χριστιανικής άνθρω-
πότητας. Αυτού χτυπούν κι' αυτού σπά-
ζουν ή μερεύουν, όπως παλιά, στους
Μαραθώνες και στις Σαλαμίνας. τ' άσι-
ανά κύματα Αυτού λυγεί το γόνα ή
πρωτόγονη όρμη των Άράβων, πού φο-
βερίζει με ξεκλήρισμα τά χριστιανικά έ-
θνη. Στο βυζαντινό σύνολο, πλούσιο σε
χρώματα και φωτοσκιάσεις, σ' άγώνες
σκληρούς και ζυμώσεις άνεπάντεχες, σε
περιπέτειες και διδάγματα, μπορεί κανέ-
νας να μελετήσει, σ' όλα τά φανερώ-
ματά τους, τά σπέρματα του καινούρ-
γιου ρυθμού, πού πάει να πλάσει το 'Ελ-
ληνοχριστιανικό πνεύμα—δλα τά σπέρ-
ματα για τίς μελούμενες έξελίξεις πού
φτάνουν ως τη σύγχρονη άνθρωπότητα,
Βλέπουμε να θαμποχαράζουν σαν πρώ-
τες συνέπειες τς μεγάλης χριστιανικής
Ιδέας, οι άντιλήψεις της Ισοτιμίας και της
άλληλεγγύης των έθνών, πού καθρεφτί-
ζονται στα πρώτα στοιχεία για διεθνές
δικαιο μέσα στους Πανδέκτες και τίς
Εισηγήσεις. Η Ιδέα της Ισοτιμίας των
λαών, κάτω από το πνευματικό σκή-
πτρο της θρησκείας, βρίσκεται σ' αυτή την
έσωτερική βάση της Βυζαντινής οικοδο-
μής. Η στενή κι' όργανική άλληλεπίδρα-
ση άνάμεσα στα μέρη και σ' ό σύνολο
παρουσιάζεται με τον πιδ άμεσο τρόπο.
Τ' άλλόφυλα κι' άλλόγλωσσα στοιχεία,
πού άγκαλιάζει κι' άδερφώνει έσωτερι-
κά, ή Βυζαντινή Αυτοκρατορία, χρησι-
μοποιούν το πνευματικό της κεφάλαιο
για να σηκώσουν το επίπεδό τους. Κι'
έρχονται ύστερα να εισφέρουν τίς ιδιότυ-
πες άξίες τους στο κοινό έργο.

Τά παραδείγματα είνε πλῆθος μέσα
στο Βυζαντινό σύνολο. Το παράδειγμα
των 'Ισαύρων έξαφνα δίνει μορφή ανά-
γλυφης σ' αυτή τη στενή και όργανική
άλληλεπίδραση των μερών και του ό-
λου. Από τά πιδ σκοτεινά και άταχτα
μικρασιατικά μέσα στον κόρφο του 'Ελ-
ληνοχριστιανικού κόσμου για να γί-
νουν, στοιχεία, ζυπνοῦν και πολιτί-

ζονται, για κάμποσο καιρό, άκλόνη-
το στρατιωτικό στήριγμα της αυτοκρα-
τορίας ενάντια στους έχθρούς της και να
δόσουν αυτοκράτορες μεγαλοουργούς,
πού στάθηκαν Ικανοί ν' άποκρούσουν τη
μεγάλη άραβική έπιδρομή, να γλυτώ-
σουν το μεσαιωνικό χριστιανικό κόσμο
άπ' τον άφανισμό και να επιβάλουν τέ-
λος στο κράτος θρησκευτικές και κοινω-
κές μεταρρυθμίσεις άφάνιαστα ριζοσπα-
στικές, προφητικά κι' έκπληκτικά προ-
νακρούσματα τη θρησκευτικής μεταρ-
ρυθμιστικής πνοής και των άνθρωπιστι-
κών Ιδανικών πού φανερώνονται στη Δύ-
ση πολλούς αιώνες άργότερα, όταν ή
Βυζαντινή αυτοκρατορία περνά στην πε-
ριοχή μιάς μακρυνής λησμονημένης και
συκοφαντημένης Ιστορίας! «Τσι δείχνε-
ται ελάτερα, πιστεύω, πως ή βυζαντινή
ένότητα είνε από τους πιδ σημαντικούς
σταθμούς, μέσα στο πανανθρώπινο γί-
νεσθαι υπό την έννοια πού μάς ένδια-
φέρει εδώ : Της προετοιμασίας για την
πραγματοποίηση συνόλων, πού βγαίνουν
άπάνω από φυλετικές όμοιογένειες και
γλωσσικές ένότητες και κρατιοῦνται με
δεσμούς πιδ έσωτερικούς και πιδ πνευ-
ματικούς, όπως είνε ο θρησκευτικός. Ο-
ταν παύει κι' αυτός να παίζει ρόλο—και
μάάλιστα πρωταρχικό—στον προσδιορι-
σμό ένός συνόλου φτάνουμε στην καθα-
θαρή, άποπνευματωμένη μορφή—το έ-
θνος, όμως μάς παρουσιάζεται σήμερα,
πού στέκει, όπως είνε, πέρα κι' άπάνω
άπό φυλετικές όμοιογένειες και γλωσσι-
κές ένότητες, από θρησκευτικές όμοιο-
ξίες, γεωγραφικές άναγκαϊότητες και
βιολογικούς όρους—στη συνείδηση κοι-
νής πνευματικής και ήθικης κληρονομίας
και στη θέληση να διατηρηθεί και να προ-
κόψει.

Το Βυζάντιο πέφτει όταν στρεβλώνε-
ται και άτονεί ο θεμελιακός πνευματι-
κός δεσμός των στοιχείων πού το άπο-
τελοῦν. Στάθηκε όμως τόσο καλό σχο-
λείο για την έτοιμασία των έθνών, πού
μπόρεσαν να κρατήσουν ζωντανή, την
ψυχή και τη φυσιογνωμία τους κάτω ά-
πό τους Τούρκους και ν' αιάλάβουν, σε
λίγους αιώνες, άγώνες σκληρούς για τη
λευτεριά τους

Ο καινούργιος Ιστορικός ρυθμός φα-
νερώνεται ακόμα πιδ ελάτερα, πιδ χτυ-
πητά, προκόβει κι' επιβάλλεται με την
Άναγέννηση, το τεράστιο κίνημα, πού
φουντώνει στη Δύση, με το πνευματικό
προζύμι πού της φέρνουν πρόσφυγες σο-
φοί από το Βυζάντιο : Εύνημα της φι-
λοσοφίας, πρώτα συλλαβίσματα της νεώ-
τερης έπιστήμης, άνθηση γραμμάτων και
τεχνών, άνακαλύψεις και έφευρέσεις,
καλλιέργεια του άνθρωπισμού, ότι όνο-
μάζουμε Ιστορική πρόοδο, δέν είνε μο-
νοπάλιο κανενός λαού, μά κοινό έργο,
καρπός πού βγαίνει από την άδιάκοπη
κι' όργανική άλληλεπίδραση άνάμεσα έ-
θνη και άνθρωπότητα. ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΛΑΣ

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

Άπόδοση του κ. ΣΤΡΑΤΗ ΔΟΥΚΑ

άνθρωπος πού θα μιλήσουμ'
έδω ήταν το πιδ ακουστό όνο-
μα σ' όλη την έπαρχία. Τόν
έλεγαν Τόρντ Όβεράς. Ένα
καλό πρωί να τονε στητόν και με ύφος έ-
πίσημο μπροστά στον έφημέριο, στο γρα-

«Πράγματι, δέν έχω σκοτούρες», άπάν-
τησε ο Τόρντ. 'Ο έφημέριος σάπασε.
Μά έπειτα από μία παύση, ρώτησε : «Τί
σ' έφερε από δώ σήμερα ;». — «Έρχομα,
για το γυνί μου πού θα κοινωνήση αυ-
ριο» — «Είνε ένα καλό παιδί». Πρω-

του να σās πληρώσω
αϊδεσιμώτατε, θάθε-
λα να ξέρω τί θέση
έχει το παιδί στην
έκκλησία.» — «Θά έ-
χει την πρώτη θέση.»
— «Καλά, — όρίστε
και δέκα τάλληρα για
σās αϊδεσιμώτατε.»
— «Άλλο ;» ρώτη-
σε ο έφημέριος κοι-
τάζοντας τον Τόρντ.
— «Τίποτ' άλλο.»
'Ο Τόρντ άνεχώρησε.

Πέρασαν πάλι ο-
χιώ χρόνια όταν να
μια μέρα πού έγινε
μια μεγάλη φασαρία
μπροστά στο έφημε-
ρειο όπου μπήκαν
πολλοί άνθρωποι με
τον Τόρντ επί κεφα-
λής. 'Ο έφημέριος ή-
κωσε το βλέμμα του
κι' άμέσως τον άνε-
γνώρισε. «Πόσο κό-
σμο έχεις μαζί σου
άπόψε.» — «'Ηθελα
να δημοσιεύω την
άγγελία για τους γά-
μους» του γυνίου μου.

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Του PASCOLI

Μήνυσαν πως ή μάνα μου
βαρειά είν' άρρωστημένη—
Πάω να προφτάσω γρήγορα
κι' ή μάνα μου πεθαίνει.
Πηδω και φεύγω. Το άλογο
περνάει γοργά και τρέχει.
Τι κι' άν άστράφτει ο οδρανός ;
Τι κι' άν φυσάει κι' άν βρέχει ;
Φτάνω στο σπίτι και μου λέν :
Οι έλπίδες μας χαθήκαν,
έχει το στόμα της κλειστό,
τά μάτια της σβυστήκαν,
κι' είνε άπ' του χάρου το φιλι
χλωμή και παγωμένη—
Σιμώνω στο κλινάρι της
Κι' ή μισοπεθαμένη
τά μάτια άνοίγει, και φωτιά
ν' άνάψουνε προστάζει.
— Παιδάκι μου να ζεσταθείς
μου λέει και με κοιτάζει.

Μετάφρ. Μαρίνου Σιγούρου

τον Τόρντ, του πήρε το χέρι και του είνε
κοιτάζοντάς τον στα μάτια : «'Ο Θεός να
δύση το παιδί αυτό, να σου είνε μια
εύλογία !»

Δεκαέξη χρόνια από κείνη τη μέρα ο
Τόρντ βρισκότανε πάλι μπροστά στον έ-
φημέριο, σε κείνο το ίδιο δωμάτιο. «Βα-
σιέσαι καλά Τόρντ», είνε ο έφημέριος,
μή βρίσκοντάς τον καθόλου άλλαγμένο.

Θά πάρη την Κάρεν Στόρλιντεν, την κόρη
του κύρ- Γκούντμουντ, από δώ.» — «ΕΙ-
ναι το πιδ πλούσιο κορίτσι του τόπου
μας !» — «Λένε.» άπάντησε ο χωρικός σιά-
ζοντας τα μαλλιά με το χέρι. 'Ο έφημέ-
ριος άπόμεινε για λίγο, σαν άποροφη-
μένος σε σκέψεις, χωρίς να πη λέξη. Άρ-
κέστηκε να έγγραψει τα όνόματα στα βί-
βλια του, και άκολούθως όλο υπέγραψαν.

Ὁ Τόρντ ἀπόθεσε τρία τάλληρα ἀπάνω στο γραφείο.—«Δικαιοῦμαι μονάχα ἓνα», εἶπε ὁ ἐφημέριος.—«Τὸ ξέρω, ἀλλὰ εἶναι ὁ μοναχογιός μου,—θὰ θέλα νὰ κάνω τὰ πράγματα ὅπως πρέπει.» Ὁ ἐφημέριος δέχτηκε τὰ χρήματα. «Εἶναι ἡ τρίτη φορά ποῦρχεσαι ἐδῶ γιὰ τὸ παιδί σου, Τόρντ.»—Μ' αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ τελευταία, ἀποκρίθηκε ὁ Τόρντ, ἔκλεισε τὸ τεφτεράκι του, χαϊρέτησε κι' ἔφυγε,—ἀκολουθούμενος σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του.

Δεκατέσσερης μέρες μετὰ, πατέρας καὶ γιυὶς ἐνῶ περνοῦσαν τὸ Φιδὸρδ μπουνάτσα μὲ τὰ κουπιὰ γιὰ νὰ πᾶνε στὸ Στόρλιντεν νὰ προετοιμάσουν τὸ γάμο. «Ὁ πάγκος δὲν εἶναι στεριωμένος καλά», εἶπε τὸ παιδί, καὶ σηκώθηκε νὰ τὸν ξαναβάλει στὴ θέση του. Καὶ νά, τὸ ξύλο ποῦ πατᾶ ξεφεύγει, ἐκεῖνο τινάζει τὰ χέρια του, ἀφίνει μιὰ κραυγὴ καὶ πέφτει στὸ νερό.—«Κράτα τὸ κουπί!», φώναξε ὁ πατέρας, ποῦ πετάχτηκε μ' ἓνα πήδημα νὰ τοῦ τὸ προσφέρει. Μὰ τὸ παιδί ἀφοῦ προσπάθησε κάμποσες φορές νὰ τὸ πιάσει, τὸ πῆρε ἓνα μούδιασμα. «Στάσου,» ἔκραξε ὁ πατέρας, πλησιάζοντας μὲ μερικὲς κουπιές. Μὰ τὸ παιδί ἔγυρε πρὸς τὰ πίσω, κατόπι ἔρριξε ἓνα παρατεταμένο βλέμμα στὸ γονιό του καὶ βούλιαξε.

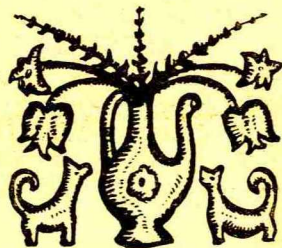
Ὁ Τόρντ δὲν μπόρεσε νὰ το χωρέσει αὐτὸ μέσα του, σταμάτησε τὴ βάρκα, προσηλώνοντας τὸ βλέμμα σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο ποῦ εἶχε ἐξαφανιστεῖ τὸ παιδί του, σὰ νᾶπρεπε αὐτὸ νὰ ξαναφανεῖ. Ἀνέβηκαν μερικὲς φουσκίτσες, κάμποσες ἀκόμα, καὶ τέλος μιὰ φούσκα μεγάλη—μεγάλη ποῦ ἔσκασε—καὶ πάλι ἡ θάλασσα, ἦτανε λεῖα σὰν καθρέφτης.

Καὶ ὁ κόσμος, εἶδε τὸν πατέρα νὰ τριγυρίζει μὲ τὰ κουπιὰ ἐπὶ τρεῖς μέρες καὶ ἐπὶ τρεῖς νύχτες σ' ἐκεῖνο τὸ σημεῖο χω-

ρὶς νὰ φάγει καὶ νὰ κοιμηθεῖ. Ἦτανε στὸ ψάρεμα τοῦ παιδιοῦ του. Καὶ τὸ πρωτὶ τῆς τρίτης μέρας, τὸ βρῆκε καὶ τόφερε στ' ἀργαστήρι του, περνώοντας ἀπὸ τοὺς λόφους.

Θᾶχε περάσει περίπου ἓνας χρόνος ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ὅταν νὰ ποῦ ὁ ἐφημέριος ἓνα φθινοπωρινὸ βράδυ, ἀργά, ἀκούει ἀκόμα ἓνα ἔλαφρὸ ψόφο κάτω στὴν εἴσοδο τῆς μεγάλης σάλλας σὰν κάποιος νὰ πασπάτευε τὸ πόμολο. Ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε ἓνας ἀνθρώπος ψηλός, κυρτός, στραγγισμένος καὶ μ' ἄσπρα μαλλιά. Τὸν κῦταξε πολὺ πρὶν τὸν ἀναγνωρίσει. Ἦταν ὁ Τόρντ. «Ἐρχεσαι τόσο ἀργά;» εἶπε ὁ ἐφημέριος μένοντας ὀρθῶς μπροστὰ του.—«Ναί, ναί, ἔρχομαι ἀργά,» εἶπε ὁ Τόρντ καθίζοντας. Ὁ ἐφημέριος κάθισε κι αὐτὸς περιμένοντας. Ἡ σιωπὴ βάσταξε πολὺ ἔπειτα ὁ Τόρντ εἶπε: «Ἐφερα κάτι ποῦ ἤθελα νὰ δώσω στοὺς φτωχοὺς. Θᾶπρεπε νὰ εἶναι ἓνα ἴδρυμα ποῦ νὰ φέρει ἴδιον τοῦ γιουῦ μου»—σηκώθηκε ἀπόθεσε τὸ ποσὸν πάνω στὸ τραπέζι καὶ ξανακάθισε. Ὁ ἐφημέριος μέτρησε. «Εἶναι πολλὰ» εἶπε.—«Εἶναι τὰ μισὰ ἀπὸ τὸ κτήμα μου' τὸ πούλησα σήμερα.» Ὁ ἐφημέριος ἔμεινε σιωπηλός, ἐπὶ πολὺ, τέλος ρώτησε μὲ γλυκύτητα: «Τί θὰ κάμεις, τώρα, Τόρντ;» «Κάτι τὸ καλύτερο.»—Ἔτσι ἔμειναν καθισμένοι γιὰ λίγο, ὁ Τόρντ μὲ τὰ μάτια κατεβασμένα, ἐνῶ ὁ ἐφημέριος ἔξακολουθοῦσε νὰ τὸν κοιτάζει. Τέλος ὁ ἐφημέριος εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή, ἀργά—ἀργά: «Πιστεύω τώρα πὼς τὸ παιδί σου ἔγινε ἀληθινὰ μιὰ εὐλογία γιὰ σένα.»—«Ναί, τώρα τὸ πιστεύω κ' ἐγὼ» ψιθύρισε ὁ Τόρντ' σήκωσε τὸ βλέμμα του, καὶ δύο χοντρά δάκρυα αὐλάκωσαν τὸ πρόσωπό του.

Ἀπόδοση ΣΤΡΑΤΗ ΔΟΥΚΑ

Ξεκίνημα τῆς Νειότης

Φίλοι μου,

Εἶδα, χτὲς τὴν αὐγούλα, τὴ ζωὴ μπροστὰ μου. Εἶχε τὰ χρόνια σας καὶ τὴ δροσιά σας. Πετράδια καὶ διαμάντια λάμπανε στὰ μάτια της. Ἄλικα ρόδα ἀνθίζανε στὰ μάγουλα, στὰ χεῖλη της. Κάτω ἀπὸ τὸ περήφανο τοῦ μετώπου της μάραρο, λαμπάδα φωτεινὴ, μαντευόταν ὁ νοῦς. Καὶ μέσ' ἀπ' τῆς φωνῆς της τὸ ἀηδονίσιο λάλημα κι' ἀπὸ τῆς κάθε κινήσεως τὴ χάρη, ξεπήδαγε ἡ φωτιὰ ἡ δημιουργικὴ ἡ φωτιὰ ποῦ κάνει τίς καρδιές εὐγενικὰ νὰ φλέγονται καὶ δυνατὰ νὰ πάλλονται τὰ στήθια.

Εἶδα χτὲς τὴν αὐγούλα τὴ ζωὴ μπροστὰ μου καὶ στάθη καὶ μοῦ μίλησε καιμῶντε:

«Παραπονιοῦνται τὰ παιδιά κι' οἱ νέοι. Καὶ σὲ πολλά, σὲ πάρα πολλά, πάρα πολλές φορές ἔχουνε δίκιο. Τὰ ρόδα ποῦ τοὺς χάρισα στὰ μάγουλα τὰ καίει μιᾶς κόλασης πολεμικῆς ἡ μαύρη φλόγα. Θαμπώνουνε τὰ λαμπερά ματάκια, σκεβρώνουνε καὶ τὰ κορμιά. Κι' ἡ φωτεινὴ τοῦ νοῦ λαμπάδα στὶς ἔγνιες χάνεται τίς σκοτεινές. Παραπονιοῦνται τὰ παιδιά. Χτυπάει μὲ καμὸ ἡ καρδιά τους καὶ δάκρυα συχνὰ κυλοῦν στὰ μάγουλα. Ἀνήμπορα νὰ μαρκάρουνε στῶν πόθων τους τὸ καρᾶβι γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι τῆς ἀναζήτησης καὶ τῆς πλήρωσης πηγαινοέρχονται ἀπελπισμένα στὴν ἴδια πάντα ἀκρογιαλιά.

Μὰ τὸ παράπονο ποτὲ δὲν ξεκουράζει τ' ἀνθρώπινο στήθος. Ριζώνει καὶ μέσα καὶ στεγνώνει τὴ δροσιά τῆς καρδιάς.

Βαρειὰ κάνει τὰ μέλη καὶ σκυφτὸ τὸ μέτωπο καὶ χάνουνε μ' αὐτὸ τὴν πλάστρα δύναμη τὰ δάχτυλα τὰ δημουργικά. Γιατὶ τὸ παράπονο δὲν ξεκουράζει ποτὲ τ' ἀνθρώπινο στήθος.

Μὰ ἐγὼ, ἡ ἀφέντρα, ἀγέραστη ζωὴ ἔχω γιομίζει τὰ νέα κορμιά μὲ χυμό. Κι' ἔν τὸν στεγνῶει συχνὰ ἡ ἀρρώστεια κι' ἡ μπόρα κι' ἡ κοσμοχαλασιά, ποτὲ δὲν τὸν ξεραίνει ὀλοτέλα. Μιὰ στάλα του μένει πάντα κρυμμένη τοῦ νεανικοῦ κορμιοῦ τοὺς ἰστούς καὶ τὰ κύτταρα. Εἶν' ἡ σταλαματιὰ ἡ πλάστρα τῆς δημιουργίας καὶ τῆς ἐλπίδας. Πλαταίνει ἡ στάλα καὶ πληθαίνει καὶ γιομίζει πάλι στὸ στεγνὸ

κορμί καὶ κείνο γίνεται πάλι δροσερὸ σὰν νιὸ βλαστάρκι κι' ἀνθίζει καὶ μεστώνει καὶ καρπίζει.

Γιατὶ, τὰ νεῖατα εἶναι γιομάτο νεχτᾶρι ἐσχυλισμένο χρυσὸ κύπελλο. Κρύβουνε μέσα τους ὀλάκαιρη τὴν πλάση. Ἀπλώνουνε τὰ χέρια τους καὶ σμίγουνε τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ γῆ. Μέσ' ἀπὸ τὸ ρυθμὸ τοῦ παλμοῦ τους ἐσπεδοῦνε τῆς ἀρμονίας οἱ κόσμοι. Τὰ νεῖατα πλάθουνε, τὰ νεῖατα σφυρηλατοῦνε τὸ μέταλλο τῆς ζωῆς γιὰ νὰ τοῦ δώσουνε καινούργιες φόρμες, χρησιμοποιοῦντας τὴν πείρα ποῦ καταστάλαξε ἀπὸ τίς περασμένες γενῆς.

Τὰ νεῖατα εἶναι οἱ χαλαστὲς μαζί κι' οἱ χτίστες, αὐτὰ ποῦ γκρεμίζουνε κόσμους κι' ἀναστηλώνουν καινούργιους.

Γιὰ τὰ νεῖατα τὰ ρόδα σ' ἀπέραντο τῆς ζωῆς περιβόλι.

Γιὰ τὰ νεῖατα τὰ κρῖνα στῶν πελάγων τὰ καταγάλανα πλῆτια.

Γιὰ τὰ νεῖατα τὰ ταξίδια στῶν νεφῶν τοῦ ὀνειρου τὰ χρυσοπόρφυρα κρόσια.

Γιὰ τὰ νεῖατα ἡ ἀκοίμητη προσπάθεια κι' ἡ σκληρὴ δουλειὰ ποῦ πυργώνει ναοὺς καὶ πίστη ὑψώνει στοῦ κόσμου τὰ πέρατα. Γιὰ τὰ νεῖατα οἱ ἐφτάκερες σάλπιγγες ποῦ δονοῦν τοὺς αἰθέρες.

Γιὰ τὰ νεῖατα τὸ σήμερα καὶ τὸ αὔριο δικό τους.

Γιὰ τὰ νεῖατα οἱ μεγάλες χαρές, τὰ μεγάλα ὀράματα, τὰ μεγάλα τὰ ἔργα. Στὶς φοῦχτες τους μέσα ὁ πηλὸς μεταπλάθεται καὶ γίνεται μάραρο καὶ χρυσάφι καὶ σίδερο. Στῆς πνοῆς τους τὴ θέρη ζωτανεύουνε κόσμοι κι' ἀνθίζουν λουλούδια.

Γιὰ τὰ νεῖατα τὸ σήμερα καὶ τὸ αὔριο δικό τους...».

Αὐτὰ μοῦλεγε χτὲς τὴν αὐγούλα, φίλοι μου ἡ ζωὴ. Κι' εἶχε τὰ χεῖλη καὶ τὰ μάγουλά σας, καὶ τῶν ματιῶν σας τοὺς ἡλιόφωτους κόσμους. Κι' εἶχε τοῦ δυνατοῦ κορμιοῦ σας τὴν εὐμέλεια καὶ τὴν ἀρμονικὴ ὠμορφιά.

Κι' ἐγὼ τὴν ἀκουγα σὰν μαγεμένη καὶ ψιθύριζα γεμάτη ἐλπίδα μὲ τ' ὄραμά σας μπροστὰ μου:

Τὰ νεῖατα! Τὰ νεῖατα! Τὰ νεῖατα!

ΜΠΕΡΝΑΡ ΠΑΛΙΣΣΥ

Ενας ἀπὸ κείνους ποὺ πραγματικά δόξασαν καὶ ἐλάμπρυναν τὴ Κεραμεικὴ ἦταν ὁ Μπερνάρ Παλισσὺ.

Ὁ ἄνθρωπος τοῦτος στάθηκε ὁ πρωτοπόρος τῆς Γαλλικῆς Κεραμεικῆς Τέχνης. Κι' ὄχι μόνον τὸν λογαριάζουν καὶ τὸν τιμοῦν, μὰ βρῖσκουν πῶς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ μετ' αὐτὴν ἐπιμονὴ τοῦ καὶ τὴ εὐπνάδα τοῦ ξεδιάλυσε τόσα καὶ τόσα μυστικά τῆς Κεραμεικῆς ἢ Τέχνης, καλλιτέρας ὅμως ἢ ἐπιστῆμη τούτῃ πῆρε μιὰ πρόοδο σημαντικὴ. Γι' αὐτὸ τὸ ξεκίνημά του στάθηκε ἕνας πολλὸ σημαντικὸς σταθμὸς ποὺ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα δημιουργήθηκε ἡ πραγματικὴ Κεραμεικὴ, τῆς πατρίδας του, ποὺ ἐξάπλωσε κατοπινα παντοῦ καὶ πῆρε γιὰ πόλιν καὶροὺ τὰ πρωτεῖα εἰς ὀλάκαιρη τὴν Εὐρώπῃ.

Ἀεῖζει τὸ λοιπὸν νὰ ποῦμε δυὸ λόγια γιὰ τὸν ἐξαιρετικὸν αὐτὸν ἄνθρωπο.

Ὁ Παλισσὺ γεννήθηκε περὶ τὰ 1510 σὲ μιὰ μικρὴ πολιτεία. Τῆ Σεντόζ. Οἱ συμπατριῶτες του μᾶς πληροφοροῦν πῶς ὁ πατέρας του ἦταν ἕνας ἀπλὸς τεχνίτης. Σὰν ἦρτε ἢ ὄρα νὰ μάθῃ γράμματα δὲν τὰ κατάφερε καὶ τόσο καλά γι' αὐτὸν ὡς νὰ ἀναγκάστηκε νὰ μάθῃ μιὰ τέχνη γιὰ νὰ ζήσει. Ἡ τύχη ὡς τόσο τὸν ἔριξε σ' ἕνα ἐργαστήριον ποὺ ἔφτιαναν «βιτρώ». Ἐκεῖ μέσῃ τὸ καιρὸ ποὺ σκεδιάζε καὶ χρωμάτιζε διάφορες φιογούρες καὶ πλουμιάς πάνωστὰ χρωματιστὰ γιαλιὰ ἐσπούδαζε τὴ τεχνικὴ τῶν πιθ φημισμένων Ἰταλῶν δασκάλων. Ὅμως ὁ ἀνυπόταχτος χαρακτήρας του καὶ ἡ μανία ποὺ εἶχε γιὰ τὰ ταξίδια καὶ γιὰ περιπέτειες τὸν ἔσπρωχναν κάθε τόσο ν' ἀφίνει τὸ τόπον του καὶ νὰ φέρνει ἕνα γύρον τὴ νότιο Γαλλία, τὴ Γερμανία, τὸ Λουξεμβούργον καὶ πολλὰς φορὰς τὴ Φλάνδρα καὶ τὴν Ὀλλανδία.

Στὰ ταξίδια του αὐτὰ ἔκανε διάφορες μελέτες κατὰ τὸ δικὸ του τρόπο πάνω στὰ διάφορα πλαστικὰ χρώματα ποὺ τοῦ τύχαιναν στὸ δρόμον του καὶ γενικὰ ἐξήταζε κι' ἔψαχνε νὰ βρῆ τὴ μυστικὰ ποὺ ἔκρυβαν γι' αὐτὸν τοῦτες ἢ ἐκεῖνες ἡ ματιέρες. Σκεφτόταν πῶς καὶ θάβγαине ἀπὸ τούτῃ τὴν ἔρευνα καὶ τῶχε γιὰ σίγουρον πῶς ἀργὰ ἢ γρήγορα ὅλα τούτα θάβερναν τὸ δρόμον τῆς δημιουργίας μιᾶς καινούργιας Κεραμεικῆς, ποὺ γιὰ τὸ τόπον του ἦταν χρόνια τώρα ὀπισθοδρομημένη καὶ σκεδὸν ἀνύπαρκτη.

Γι' αὐτὸ κανένας δὲ παραξενεύεται δταν μέσῃ στὰ χερσὶνάς του βρῖσκει ἕνα πλοῦτον ἀπὸ γνώσεις μοναδικές. Κι' ὄχι μόνον ἀπάνω στὰ ἴδια θέματα. Ἐξαφνα

ἔγραψε μιὰ μελέτη, γιὰ τὴ προσφορότερη καλλιέργεια τῆς γῆς, γιὰ τὰ ἀρτεσιανὰ φρέατα καὶ γιὰ τὴ δύναμι τοῦ αἵμου. — Στὰ 1539 ἀποφάσισε νὰ ξεκουραστῆ Ἐγκραταστάθηκε στὴ Σαίντ δπου παντρεύτηκε. Στὴ πολιτεία τούτῃ περνοῦσε μιὰ ζωὴ ποὺ ἄγγιξε τὰ ὄρια τῆς μιζέριας πωλλῶντας διάφορες φυλλάδες ποὺ ἔγραφε γιὰ τὴ κατασκευὴ τῶν γιαλιῶν. Πότε-πότε ἔκανε καὶ τὸ Γεωμέτρη. Βρῖσκονταν ἀκόμα στὴ Σαίντ δταν τοῦ φανερώθηκε μιὰ σίγουρα ἢ διάθεσι καὶ ἡ κλίσι ποὺ εἶχε γιὰ τὴ Κεραμεικὴ ποὺ ἦταν γραμμένον ἀπὸ τὴ Μοῖρα του ὕστερα ἀπὸ περισσὰ βάσανα καὶ περιπέτειες νὰ τὸν δοξάσῃ καὶ νὰ τὸν ἀποθανάτισῃ. — Μιὰ μέρα — ἔτσι μᾶς διηγίεται ὁ ἴδιος — μοῦ παρουσίασαν ἕνα κομμάτι κεραμεικὸ τόσο ὡμορφα δουλεμένο καὶ τόσο μαστορικὰ φτιαγμένο, μὲ καὶ ζουγραφίε ποὺ φάνταζαν τονισμένες μὲ τέτοια χρώματα ζωτικὰ καὶ ἀουνήθιστα ποὺ σὰν τὸ εἶδα τᾶχασα καὶ δὲ μποροῦσα νὰ συνέρτω. Τότες κατὰλαβα πῶς ἔχανα τὸν καιρὸ μου μάταια φτιάνοντας δουλειές ποὺ ἦταν ἐναντία στὸ γούστο μου καὶ στὴ κλίσι μου καὶ μοῦ ἦρθε μιὰ μεγάλη ἀποθυμία νὰ ριχτῶ μ' ὅλη μου τὴ δύναμι στὴ δουλειῇ τῆς Κεραμεικῆς μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ κατασκευάσω κάτι ἐξαιρετικὸ καὶ πρωτόφανον. — Ἀπὸ τότε καταπιάστηκε στὰ σοβαρά, ν' ἀποζητᾶ ἐπιμονα συνταγὰς γιὰ τὴ παρασκευὴ τῶν διαφόρων «αὐαυμάτων» ποὺ ὅπως λέγει κάποιος στίς σημειώσεις του — ἐπειδὴ μέσῃ στὸ μυαλό μου δὲν εἶχανε κατασταλάξει πολλὰ πράγματα μῆτε γιὰ τὰ βερνίκια, μῆτε γιὰ τὰ χρώματα, ἔμοιαζε σὰν ἕνα ἄνθρωπον ποὺ μάταια πασπατεύει μέσῃ στὰ πιθ βαθεῖα σκοτάδια.

Ὡς τόσο τίποτα δὲ σταματᾶ τὴ διάθεσί του καὶ τὴν ἐπιμονὴν του. Συνάθροισε ὄσες ματιέρες τοῦ φαίνονταν ἀπαραίτητες, ἔχτιζε φούρνους καὶ σὲ κάθε προσπάθεια δὲν εὗρισκε παρὰ δυσκολίες καὶ ἀπογοήτεψι. Στὸ τέλος ἀπελπισμένος πῶς θὰ δῆ προκοπὴ μέσῃ σὲ τούτους τοὺς πρωτότυπους φούρνους ποὺ τοὺς σκεδιάζε καὶ τοὺς ἔχτιζε μονάχος του, ἀποφάσισε ν' ἀλλάξῃ ταχτικῇ. Στὴ Σαπέλ·ο·πὸ βρῆκε καὶ τσοουκαλάδες ποὺ ἔκαναν τὴ δουλειὰ τους μ' ἕνα τρόπο πρωτόγονον μὰ πιθ ἐπιτήδειον καὶ πιθ σίγουρον. Κοπιάζει καὶ ἰδρώνει μαστορεύοντας καὶ πλάθοντας ὀλομόναχος τὴ πλαστικὴ γῆς καὶ σκαρώνει ἕνα σωρὸ κομμάτια μὲ «μεταγίδον» καὶ πλουμιάς. Γιὰ πρώτη φορὰ τὰ σκεπάζει μὲ διάφορα γιαλιά. Ὑστερα ἀπὸ τούτῃ τὴ προσπάθεια καὶ ἄλλες ἀκό-

μὰ πειθὸν κουραστικὴς ἀρχινάει νὰ βλέπει λίγο φῶς. Μὰ εἶναι τόσο λίγο ποὺ δὲ μένει διόλου εὐχαριστήμενος. Ἀρχινάει μὲ πείσμα καὶ ἐπιμονὴ ἀκόμα πειθὸν μεγάλη ἕνα—δυὸ καλοὶ ἄνθρωποι τὸν ὑποστηρίζουν καὶ τοῦ δυναμώνουν τὸ κουράγιον του, ὡς ποὺ ψάχνοντας καὶ ἀναζητῶντας μέρα καὶ νύχτα τοῦρχεται ἡ ἰδέα νὰ πειραματιστῆ σὲ φούρνους εἰδικούς γιὰ γιαλιά καὶ κρούσταλα. — Ἐδῶ—γράφει μὲ μεγάλη συγκίνησι— ἕνα ἀπὸ τὰ τόσα μου δείγματα πετυχαίνει— Σὰν ἀντίκρισα τὸ κατάλευκον «Υάλωμα» ὄλο σιλιπνότητα καὶ λαμπράδα δοκίμασα μιὰ τέτοια χαρὰ ποὺ ἀποφάσισα, χωρὶς νὰ χάσω καιρὸ νὰ ἐπαναλάβω σίγουρα τῶρα καὶ σὲ μεγάλες προσότητες τῆς δοκιμῆς μου.

Μὲ καινούργια δύναμι καὶ μὲ τὰ ἴδια του χέρια ψηλώνει ἕνα δυνατὸν καμίνι. Ἐτοιμάζει τίς μάζες καὶ τρῖβει τίς πρώτες ὕλες, καὶ ἀλλήλες γιὰ τὸ περίφημον «αὐαλωμα» ποὺ καιρὸ τῶρα ἀναζητοῦσε. Ἡ δουλειὰ τούτῃ κράτησε ἕνα μῆνα καὶ μερικὲς μέρες ἀπάνω κατόυ. Ὑστερα ἀπὸ τὸσους κόπους καὶ μόχτους καὶ μετὰ ἕνα ψήσιμον ποὺ βάστηξε συῆχεια ἕξη μέρες καὶ ἕξη νύχτες ἡ ἀποτυχία ἦταν ἀπελπιστικὴ. Κατόπι ἀπὸ τὸ φοβερὸν καλὴν ἀπάντηχον χτύπημα ὁ ἀδάμαστος τοῦτος ἄνθρωπος δὲ χάνει τὸ κουράγιον του. Δίχως νὰ λειποψυχῆ προσπαθεῖ ἀπὸ τὴ μιὰ νὰ κρατήσῃ στὴν ἴδια ἔντασι τίς ψηλές θερμοκρασίες τοῦ καμινίου καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τρῖβει καὶ ἐτοιμάζει ἀκούραστα ἕξαν καινούργια ὕλικὰ γιὰ μιὰ νέα προσπάθεια. Πάνω ὅμως στὴ φούρια καὶ στὴ βιάση ποὺ βλέπει μὲ φρίκη πῶς τοῦ λείπει τὸ καύσιμον ὕλικον. Μῆτε κάρβουνον, μῆτε ξύλα. Μισότρελλος ἀπὸ τὴν ἀπόγνωσι νκρεμίζει μὲ μανία τοὺς στύλους ποὺ ὑποβασιάζουν μιὰ περιλοκάδα στὴ μέση τοῦ κήπου καὶ μὲ δαύτους τροφοδοτεῖ τῆς ἐστίης τῆς φωτιᾶς. Μὲ τὴν ἀπόφασιν στὴ ψυχὴ νὰ δαμάσῃ τὰ πάντα γιὰ νὰ φτάσῃ σ' ἕνα ἀποτελέσμα ποὺ τὸ ἀποζητᾶ καὶ τὸ ποθεῖ τὸ κουρασμένο του σαρκό, χτυπᾶ καὶ σκῆζει πόρτες καὶ παραθυροφύλλα, ξυλώνει τὰ πατώματα τοῦ σπητιοῦ καὶ σέρνει πρὸς τὴ φωτιὰ τραπέζια καὶ ὄτι λογῆς ἐπιπλοὺ τοῦ συνηχάινει. Ἀγγίζει τὰ ὄρια τοῦ ἀπόλυτου χαμοῦ, ὡς ποὺ φτάνει στὸ τέρμα ποὺ προσδοκᾷ. — Εἶχα μιὰ τέτοια ἀγωνία ποὺ μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴ παραστήσω μὲ λόγια τούτῃ τὴ στιγμῇ. Τὸ ποικύμισόν μου εἶχε νὰ στεγνώσῃ πάνω μου ἕνα μῆνα καὶ αὐτοὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι μου ἀντὶ νὰ μοῦ παρασταθοῦν καὶ νὰ μὲ παρηγορήσουν μὲ πῆτιζαν κάθε λογῆς πίκρες καὶ φαρμάκια. Κοντὰ σ' αὐτὰ ἀρχίνασαν νὰ διαδίδουν στοὺς ὀλόγουρά τους ὄτι τοὺς κατέβαινε στὸ μυαλό, τόσο ποὺ μὲ κατάντησαν τὸ πιθ δυστυχημένον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου. Μὲ λίγα λόγια κόντεψα νὰ χάσω τὸ λογικὸ μου.

Ὑστερα ἀπ' αὐτὲς τίς περιπέτειες πῆρε

κοντὰ του ἕνα ἀπλὸ ἐργάτη καὶ δούλευαν μαζί κάποιον ἕξη μῆνες δίνοντάς του γιὰ μισθὸ τὰ λίγα ρούχα ποὺ τοῦμεναν. Στὸ ἀναμεταξὺ μοντάρει πάλι ἕνα καινούργιον φούρνον τὸν γιομίζει καὶ τὸν βάζει φωτιὰ. Μὰ θέλεις καταδρομὴ τῆς τύχης, θέλεις ὄσποια ἄλλη ἀφορμὴ, ἢ αὐτοῦ δὲν τὸν ἀφίνει κι' ὁ φουκουράς Παλισσὺ ἀντιμετωπίζει καινούργιες φασαρίες. Σὰν πῆραν δρόμον ἢ φωτιᾶς καὶ ἀρχίνασε τὸ λιώσιμον τοῦ γιαλιοῦ καὶ ὕποπτοι κρότοι ποὺ ἔβγαίναν μέσῃ ἀπ' τὸ πυρακτῶμένο καμίνι τοῦ κάνουν ἰδιαιτέρην ἐντύπωσι. Τούτῃ τὴ φορὰ μικρὰ πετράδια ποὺ βρῖσκονταν ἀνάμεσα στὸ ὕλικόν μὲ τὸ ὄποῖον εἶχε χτιστὸν καμίνι ἔσπαναν καὶ σκορπίζονταν πάνω στ' ἀντικείμενα καὶ τὰ κατάστρεφαν. Δὲ τοῦ φτάνει πάλι τὸ καινούργιον κακὸ ποὺ τοῦ τυχαίνει καὶ νὰ οἱ δανειστὲς του ποὺ καταφτάνουν ζητῶντες νὰ πάρουν σὲ γραμματῖα τὸ ἀντίτιμον τοῦ χρέους. Πέφτουν στὰ παζαρέματα καὶ θέλουν νὰ τοῦ πάρουν τὰ πάντα γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί. Ὁ Παλισσὺ τοὺς διώχνει καὶ σώζοντας τοῦλάχιστον τὴ τιμῆτον τὰ καταστρέφει ὅλα μπροστὰ στὰ μάτια τους καὶ ὕστερα νὰ σφῆπει νὰ κοιμηθῆ μὲ τὴ καρδιά βαρεῖα σὰν τὸ μολύβι. Ἡ πίκρα μου—ἔλεγε— ἦταν μεγάλη διατὶ δὲ μοῦμενε πειθὸν στῆς σέπεις μου οὔτε ἕνα βόλο γιὰ νὰ συντηρήσω τοὺς δικούς μου. Κοντὰ σὲ τούτα ὄλοι μὲ κυνηγοῦνε μὲ φορτάνουν μὲ πικρόλογα καὶ κατάρεις. — Ὅμως, κάθε ἱστορία ἔχει καὶ τὸ τέλος τῆς. Ἐτσι ὁ Μπερνάρ Παλισσὺ μὲ τὴ δύναμι ποὺ βρῖσκουν οἱ κατατρεγμένοι κατορθώνουν νὰ βάλῃ κάποιον τάξι πρώτον πρῶτον στὸ ἀνακαταμένο του μυαλό. Βρῖσκει πῶς τὸ ψήσιμον στοὺς φούρνους γίνεται ἀνόμοιον καὶ πῶς τὰ γιαλιά λωιδώνουν μ' ἕνα τρόπο ὀλότελα ἀνάμυλο. Κατόπι ἀπὸ τῆς παρατήρησης τούτης καὶ ἄλλης ποὺ ἔκανε πάνω στὸ ἴδιον ζήτημα ἔξουδετερώνει πολλὰ βασικά λάθια καὶ πετυχαίνει τὰ πρῶτα εὐχάριστα ἀποτελέσματα. Ἀρχίζει ἡ πρώτη περίοδος μὲ μιὰ σειρά ἀπὸ ἀντικείμενα ποὺ ὁ χρωματισμὸς τους μοιάζει τὸν — Ἰασπι. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἀπὸ ἐπιτυχία σὲ ἐπιτυχία κατορθώνει νὰ δημιουργήσῃ δικὴ του σχολὴ δημιουργῶντας ἀδρᾶ κομμάτια, ποὺ αὐτὰ ξεχωριστὰ χαρακτηρίζουν τὸν ρυθμὸ τῆς δουλειᾶς του. Τστολλίζει μὲ περιεργες παραστάσεις καὶ συμπλέγματα ἀπὸ ψάρια καὶ μαλάκια, διάφορα ζῶα πεταλοῦδες καὶ ἔρπετά. Σήμερα οἱ ἰδικοί ξεχωρίζουν σὲ τέσσερες κατηγορίες τὰ ἔργα του καὶ σὲ ἰσάριθμες περιόδους. Ὁ κοθέννας μορεῖ νὰ κυττάξῃ μὲ πραγματικὸ θαυμασμὸν τὰ περίφημα ταῦτα ἔργα τοῦ Μπερνάρ Παλισσὺ στὰ μεγαλύτερα μουσεῖα τοῦ Παρισιοῦ. Στὸ Λούβρον, στὸ Κλινύ, στὸ μουσεῖον τῶν Σεβῶν καὶ στὸ Petit—Palais, τῶν Σεβῶν καὶ τοῦ Κλινύ εἶναι τὰ πειθὸ ξακουσμένα γιὰ τὰ ἔργα κεραμικῆς. 14 τοῦ Μᾶη 1948. ΠΑΝ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ

Χάος ο χρόνος χάος, ή γή
καί χάος οι ουρανοί, τὰ σύγνεφα, ὄλη ή
πλάση,
χάος τὸ φῶς κ' ή λαμπερή μαρμαρυγή
μόλις βραδυάση.
"Όλα ὄσα ζοῦν κ' ὄσα ὄσα χάνονται,
ὄσα ἦταν χιτὲς κ' ὄσα αὔριο θάνατι,
σὲ σίφουνα, σὲ κλύδωνα,
σὲ στρόβελο γυρνᾶνε,
μάταια τὴν ἄρμονία ποθοῦν νὰ φτιάξουνε
ποῦ λαχταρᾶνε.
Τι κ' ἄν τ' ἀστέρια φέγγουνε
στὴν ἔρημιὰ τὴν κρύα,
τί κ' ἄν ζεσταίνει ἀπέραντα
ὁ ἥλιος μιὰ ζωή,
τὸ κάθε πλάσμα δέρνεται
μὲ μιὰ φριχτὴ πικρία,
χωρὶς στὸν Κόσμο νᾶρχεται
μιὰ γνώση ἢ συλλοή.
Βγαίνουν τὰ λούλουδα χαρά,
τραγουδι ἀπὰ στὸ χῶμα
κ' οἱ πεταλοῦδες ἡμερες
πετοῦν τί τρυφερὰ,
κ' ὄμως ή μαύρη συμφορὰ
παραφυλάει τὸ σῶμα
καί κάθε μιὰ χαρούμενη
τῆς ὠμορφιάς ὄρμη,
τὴν πνίγει στὴ σειγιμή!

**

Πῶς ναῦρη ὁ νοῦς ἐξήγηση
πῶς ναῦρη καί μιὰ ἐλπίδα;
νόημα ναῦρη καθαρό
πῶς θὰ μπορέση, ἄλλοι;
"Όλα σ' ἕναν τρελλὸ χορδὸ,
στριφογυρίζουνε,
ἀπ' τ' ἄνθι ὡς τὴν ἀκρίδα
κ' ἀπ' τ' ἄστρο ὡς τὸ πουλί.
Κ' ἐμεῖς οἱ ἀνθρώποι ξέφρενοι
κ' ἀνήμποροι κ' ἀθῶοι
καί πονεμένοι ἀπ' τ' ὄνειδος
τοῦ κόσμου αὐτοῦ βαθειά,
νοιώθουμε καί τὴ σκέψη μας
σιγὰ σιγὰ νὰ τρώη
ἢ δολερὴ Ξωθιά.
Καί μένουμε ἔτσι ἀταίριαχτοι
κ' ἄβουλοι μπρὸς στὸ θάμα
τῆς πρόσκαιρης ζωῆς
καί καρτεροῦμε πιά βουβά,
μὲ κρατημένο κλάμα,
ποῦ ἀναστοιβᾶ,
στὰ μέσα τῆς πνοῆς.

Γ.Κ. Σταμπολῆς

ΤΟ ΜΠΟΥΝΤΡΟΥΜΙ ΤΟΥ ΚΟΧΙΝΟΥ

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο ποῦ εἶχανε τὴν Ἴνδία
οἱ Πορτουγέζοι, εἶτανε ἑξακουσμένο
ἕνα λιμάνι στὴν ἀκροθαλασσιὰ τοῦ
Μαλαμπάρ μ' ἕνα κάστρο πολὺ ἀρ-
ματωμένο, ποῦ τὸ λέγανε Κοχίνο.

Μὰ πιδ φημισμένο εἶτανε τὸ μουντροῦμι τοῦ
Κοχίνου, γιατί δὲν ὑπαρχε φοβερώτερη φυλα-
κὴ ἄλλη στὸν κόσμο. Τὴ λέγανε Τρόγκο.

Εἶτανε ἕνας πύργος μεγάλος τεσσαράκω-
νος, κ' εἶχε ἕνα πάτωμα μὲ μιὰ κλιβανὴ ποῦ
τὴν κλειδῶνανε, κ' ἀπὸ κεῖ κατεβάζανε
τοὺς κατὰδικους, ἀφοῦ τοὺς βάζανε ἀπάνω σ'
ἕνα σανίδι ποῦ κρεμότανε ἀπὸ τέσσερα σκoi-
νιά. "Όποτε θέλανε νὰ τοὺς ἀνεβάσουνε τοὺς
βάζανε στὴν ἴδια σανίδα. Τὸ βάθος αὐτουνοῦ
τοῦ πηγαδιοῦ εἶτανε ἕξι ἕως ἑφτά μπόγια.

Πόρτα δὲν εἶχε ἀπὸ τὸ κάτω μέρος, καί τὸ
φῶς ἔμπαινε μονάχα ἀπὸ ἕνα μεγάλο παραθυ-
ρι ἀνοιγμένο στὸν τρίχο ποῦχε χόντρος μιάμι-
ση ὄργυιὰ, κ' αὐτὸ τὸ παραθυρι εἶτανε κλει-
σμένο μὲ χοντρά σίδερα, κ' ἀνάμεσα μπο-
ροῦσε νὰ περάσει κανένας ἕνα μικρὸ ψωμί.
"Απὸ τούτη τὴν τρύπα ἔδινε ὁ φύλακας ὄ, τι ἤ-
θελε νὰ δώσει στοὺς φυλακωμένους βάζοντάς
το ἀπάνω σ' ἕνα μακρὸ φτυάρι. Τὰ κάγκελα
τοῦ παραθυριοῦ εἶτανε τρίδιπλα.

Τοὺς φυλακωμένους τοὺς ἀνεβάζανε πρῶτα
στὴν κορφὴ τοῦ πύργου καί γράφανε τὰ ὄνό-
ματά τους στὸ βιβλίο. Στὴν κορφὴ εἶτανε ἄλ-
λη φυλακὴ. Σὰν ἀρρωστοῦσε κανένας κάτω
στὰ καταχθόνια, τὸν ἀνεβάζανε στὴν ἀπάνω
φυλακὴ. "Η κάτω φυλακὴ εἶχε πάντα μέσα ἐ-
κατὸν εἴκοσι ἕως ἑκατὸ τριάντα φυλακωμέ-
νους, Πορτογαλέζους, Ἰνδιάνους, μούλους,
Χριστιανούς, μωχαμετάνους, εἰδολωλάτρες.

Σὰν πηγαίνανε κανένα στὴ φυλακὴ, τὸν βα-
στοῦσανε δυὸ στρατιῶτες δεμένον, ἀπὸ τίς δυὸ
ἄκρες τοῦ σκoiνιοῦ. Στὴ μεγάλη κάμαρα κοι-
τόντανε ἀλάμ—ταρλάμ σκλάβοι, κατεργαριοί,
κ' ἄλλοι φουκαράδες. "Όσοι εἶχανε λεφτὰ
πληρώνανε καί τοὺς βάζανε ἄλλοῦ. Οἱ φύλα-
κες εἶχανε φανάρια ἀναμμένα γιὰ νὰ μὴν ἀ-
νοιξοῦνε καμμιὰ τρύπα οἱ κατὰδικοι. Στὴν μιὰν
ἄκρη τῆς αὐλῆς βρισκότανε τὸ σπῆτι τοῦ φύ-
λακα, καί στὴν ἄλλη ἄκρη ἕνα ἄλλο ποῦ κα-
θότανε ἕνας ἄλλος, καί κάθε τόσο χτυποῦσανε
ἀπὸ ἕνα κουδοῦνι ποῦ εἶχανε ὁ καθένας τους
γιὰ νὰ μὴν ἀποκοιμηθοῦνε. Βάζανε βάρδια ἀ-
πὸ τοὺς ἴδιους τοὺς φυλακισμένους κ' ὄλη τὴ
νύχτα φωνάζανε κ' ἀποκρινόντανε. "Ο ἕνας
φώναζε : «"Ε ! .. μὴν κοιμᾶσαι !» κ' ὁ ἄλλος

ἀποκρινότανε : «"Ε ! δὲν κοιμᾶμαι !» Μόλις
ἀργοῦσε λιγάκι ν' ἀποκριθεῖ ἕνας ἀπὸ τοὺς
δυὸ, οἱ φυλακωμένοι σηκώνοντανε καί γαυριά-
ζανε, καί γινότανε μεγάλη ὄχλοβοῆ ὄλη τὴ
νύχτα, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ κανένας νὰ ξεκου-
ραστεῖ λιγάκι, βάλε καί τὴ μεγάλη ζέστη.
Στὶς ἔνητὰ τὸ βράδυ ψέλνανε μιὰν ὄρα προ-
σευχὲς καί ψαλμῶδιες στὰ Πορτουγέζικα.

— Εἶχανε συνήθεια οἱ φυλακωμένοι νὰ βγά-
ζουνε ἕναν ἀνάμεσα τους, ποῦ τότε λέγανε
Παλαιόν, καί σ' αὐτὸν δειχνανε ὑποταγή. "Ο
καθένας τοῦ πλήρωνε ἕνα δόσιμο, ἀπ' ὄπου
ἔδινε τὰ μισὰ τοῦ δεσμοφύλακα, κ' ἀπὸ τούτα
τὰ λεφτὰ εἶτανε ὑποχρεωμένος ν' ἀνάβει ἕνα
καντήλι μπροστὰ στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγιάς.
Κάθε γιορτὴ γινότανε λειτουργία ἕξω ἀπὸ τὰ
κάγκελα, κ' οἱ φυλακωμένοι τὴν ἀκούγανε
ἀπὸ μέσα.

— Αὐτὸ τὸ μουντροῦμι εἶτανε τὸ πιδ βρῶ-
μικο καί τὸ πιδ μολυσμένο ποῦ δύναται νὰ
φαντασθεῖ ἀνθρώπος, γιατί οἱ κατὰδικοι κά-
νανε τὴν ἀνάγκη τους ὁ ἕνας μπροστὰ στὸν
ἄλλον, κ' ἔβγαινε ἐκεῖ μέσα μιὰ βρῶμα ποῦ
δὲν μποροῦσε κανένας ν' ἀνεσάνει, γιὰ ν' ἀν-
τέξει ἀνθρώπος ἔπρεπε νᾶχει μεγάλη δύναμη,
γιατί ὁ ἀγέρας εἶτανε φαρμακωμένος. "Αφοῦ
κ' ἡ λάμπα π' ἄναβε ὄλη τὴ νύχτα, πολλές φο-
ρὲς ἔσβυνε γιατί δὲν εἶχε ἀγέρα. "Απὸ τὴν
πολλὴ τὴν κάψα, ἐπειδὴ ή καπὰν ζα ἔκλεινε
τὴ νύχτα ἀπὸ πάνω, οἱ φυλακωμένοι εἶτανε
ὄλόγυμνοι μέρα νύχτα. Κ' ἔπρεπε πάντα νὰ
πλαγιάζονε στὸ πλευρὸ γιατί δὲν χωροῦσανε
τόσο πλῆθος ἀνθρώποι, καί γιὰ τούτο κολυ-
μποῦσανε στὸν Ἰδρωτα. Τὴ μέρα κάνανε ἀγέ-
ρα μ' ἕνα μεγάλο ριπίδι δυὸ τρεῖς σκλάβοι
πληρωμένοι ἀπὸ τὸν Παληόν, καί μολαταῦ-α
ἢ ζέστη ἔλυωνε στὰ κορυιὰ κ' ἔβγαινε ἀχνὸς
σὰ νᾶτανε οἱ δυστυχημένοι ἐκεῖνοι ἀνθρώποι
μέσα στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον.

Εἶχανε μιὰ μεγάλη ἀλυσίδα ἀπὸ τὴ μιὰ
ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς φυλακῆς, κ' ἀπάνω σὲ
δαύτη ἦτανε δεμένος ἀπὸ τὸ ποδᾶρι ὁ κάθε
φυλακωμένος. "Όσο γιὰ τροφὴ, κανένας δὲ
νοιαζότανε γιὰ τέιοιο πρᾶμα καί θὰ πεθαίνα-
νε ὄλοι τους, ἂν δὲν βρισκότανε μιὰ σπλα-
χνικιά ἀδελφότητα, ποῦδινε λίγο ρίζι βρασμέ-
νο καί λίγο ψωμί καί νερὸ γιὰ νὰ πιοῦνε καί
νὰ πλυθοῦνε οἱ φυλακωμένοι. Τέιοιο μὲ λίγα
λόγια εἶτανε αὐτὸ τὸ ἑξακουσμένο μουντροῦ-
μι, τὸ Τρόγκο τοῦ Κοχίνου.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ

Δές με πατέρα.. Ράκος θλιβερό
τὸ ζηλευτὸ βλαστᾶρι σου γυρίζει
Συχώρεσέ με ! Λαῦρο μὲ ξεσκίζει
τῆς ἀμαρτίας τὸ δόντι, σουβλερὸ ...

Στὸν κόρφο σου, ποῦ τὸ ἔλεος πλημ-
(μυρίζει)
ἂν μ' ἔκλεινες, σὰν ἄλλοτε, μικρὸ
θὰ βουβαινόταν ἴσως τὸ πικρὸ
κακὸ, ποῦ τὴν καρδιά μου τρικυμίζει

Κι' ἐγώ, μέσ' τὰ σκυλιά σου ἕνα
(σκυλί,
πῶς εἶμαι πές' δὲ θέλω πιδ πολὺ ...
Μ' ἄκου γονιέ μου, ὡστόσο' τὸ
(λαμπρὸ

μοσκάρι σου μὴν π ρ πῶς μὲ γυρίζει.
Λίγο νερὸ καθάριο λαχταρῶ,
λίγο ψωμί σπιτίσιο, ποῦ ν' ἀχνίζει ...

Κούλης *Αλέπις

Α Τ Τ Ι Κ Η

Τὸ ἀγεράκι ποῦ φυσάει
— χᾶδι στὴν γέρικη ἔληθ
θαορεῖς πῶς σὲ σφιχταγκαλιάζει
σὰν δυὸ χεράκια τρυφερὰ.

Πέρα μακρυὰ στὸν ἐλαιῶνα
ἀπ' τὸ λιοπῦρι στὴ σκιὰ
ἀννάντεμα στὸν Παρθενῶνα,
μ' ὄλα τὰ χρόνια τὰ παληὰ.

Στὸ πυρωμένο μεσημέρι,
ὦ ! τῶν ματιῶν μου ἢ χαρὰ !
τῆς Ἄττικῆς τὸ καλοκαίρι
λογῆς χρωμάτων ζωγραφιά !

Κι' ἢ κοπελλιά ποῦ ἀργοφαίνει
γιὰ τὸν καλὸ στὸν ἀργαλὸ,
ταξεῖδι μὲ τὸ νοῦ πηγαίνει
στὸν γαλανὸ τὸν οὐρανὸ.

Καί τὰ ἔωκκλήσια τὰ παληὰ σου
μὲ τῆς εἰκόνας τῆς θαμπῆς,
βωμοὶ μεσ' τᾶγια χῶματά σου
γαλήνη φέρνουν στῆς ψυχῆς.

Κι' ὄλα, συντριμμια καί τᾶρχαία
μιὰς μακρυνῆς χρυσεποχῆς,
ἀδερφωμένα μὲ τὰ νέα
στὰ χῶματα τῆς Ἄττικῆς !

Νικ. Νικίτας

Πάνου στα τζάμια των σπιτιών άργοπεθαίνει
 ο γήλιος
 και με στερνές αντιφεγγίες τὰ βάφει τὰ ξεβάφει.
 Στέκεται άντίκρου μοναχός μελάγχολος ο κάμπος
 κ' Ίσκιιο βαριοι σκεπάσανε τὰ ριζοβούνια πέρα
 *Από τὰ χτήματα γυρνούν στα φτωχοκάλυβά
 τους
 τής άργατιάς λεβεντονηοί, ξεσκούφοι* εϊ χω
 ριάτες,
 και κάπου—κάπου στις φραγιές στέκουν να
 ξεποστάσουν,
 ένω τὰ βώδια άμολυτά τραβούνε για τους
 στάβλους.
 Οι κοπελιές με τὰ σταμνιά πηγαίνοντας στη
 βρύση,
 άντάμα ή μιὰ στην άλληνα τὰ μυστικά τους
 λένε,
 και στην αυλόπορτα μπροστά οί γέροι καμα-
 ρώνουν
 τ' άγγόνια τους π' δλόχαρα, παίζουνε τραγου
 δώντας.
 Γλυκά—γλυκά των κοπαδιών άχούνε τὰ κου-
 δούνια
 μεσ' την άπόμακρη πλαγιά που νάν να σα-
 λαγιασουν
 και στού χωριού την έκκλησιὰ στέκει ο πα-
 πās μοναχός
 χτυπά άπαλά τὸ σήμαντρο και λειε την προ-
 σευχή του!...
 *Ο γήλιος βούτηξε βαθιά, τ' άστρα άρχινάν
 να φέγγουν
 άποκοιμήθη τὸ χωριὸ στην άγκαλιά της νύχτας
 και μέσ' στ' άπειρου τή σιωπή, ξεχύνεται μο-
 νάχα,
 τὸ γαύγισμα κάποιου σκυλιού τὸ κλάμα κά-
 ποιου γκιώνη!...

Δ. Γουλιανδρής

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Με σε την κάθε πίκρα μου ξεγνώ,
 την κάθε στενοχώρια μου με σένα
 κι' ότι έχω μέσ' στο νοῦ, μέσ' στην καρδιὰ
 τὰ βρίσκω μέσ' τὰ φύλλα σου γραμμένα.

Δακρύζω και λυπῶμαι όταν κλαίς
 σαν χείρεςαι κι' εγὼ μαζί σου χαιρω
 με σε σ' ὄλο τὸν κόσμο τριγυρνῶ
 και από σε και τὸ Θεὸ μου ξέρω!

Με σένα ὄλες τις ὄρες μου περνῶ
 κι' αγαπημένη σὺ εἶσαι συντροφιά μου
 ἐσὺ μικρὸ μ' ἔδίδαξες παιδι
 και θὰ γλυκάνης σὺ τὰ γηρατειά μου.

Γρηγ. Βέρλης

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Παραμελήθηκε στον τόπο μας τὸ παι-
 δι κι' ή λουλουθένια ψυχὴ του.
 *Αλλοῦ, σε τόπους ξενους ἔξακο-
 λουθεϊ ή πνευματικὴ του τροφή
 ν' άποτελεϊ μιάν ανεξάντηλη βί-
 ση εργασίας. Τὰ κοινωνικά σύνολα κι' οί μο-
 νάδες ἐργάζονται για τὴν πνευματικὴ του
 ανάπτυξη, για τὴν ἐπιλογή των ὀριζόντων,
 που πρέπει ν' άνοιχτοῦν μπροστά στα μάτια
 του, για τὴν εὐοίωνη εἰσοδὸ του στὴν ἐφηβεία
 κι' ἀργότερα στὴν ὠριμότητα. Στὸν τόπο μας
 σημειώθηκαν πάντοτε εὐσυνειδήτες προσπά-
 θειες για τὴν ὀργανική του ανάπτυξη. Μὰ
 τὴν προστασία του μπρὸς στὴ σκοτεινὴ πα-
 ρουσία τῆς βιοπάλης και τοῦ ἐκφυλισμοῦ Μὰ
 ἔλάχιστοι ἐργάστηκαν για τὴν πνευματικὴ
 τροφή του, που δὲν βρίσκειται οὔτε καν μέσα
 στο *Αλφαριθμητικὸ του.

Συγκεκριμένα στον τόπο μας δὲν ὑπῆρξε
 παιδικὴ λογοτεχνία. Μιὰ Δέλτα, με τὴν ἀπο-
 κλειστικότητα της σ' ἐργασίες για τὸ παιδί,
 ἕνας Ξενοπούλος ή ἕνας Δροσίνης με τίς πά-
 ρεργες ἐκδηλώσεις τους γι' αὐτὸ, δὲν σταθη-
 κε δυνατό να τὴ συγκροτήσουν. *Γλαῦκα κο-
 μίζει εἰς *Αθήνας* ὅποιοι τὸ ξαναλέει κι' ὄλες
 οί παραπάνω διαπιστώσεις δὲν εἶναι καρπὸς
 μελέτης τοῦ ὑποφαινόμενου μὰ γνώριμες σκέ-
 ψεις που τις ξαναφερε σ' ἐπικαιρότητα ἕνα
 βιβλίο

*Η δὲς *Ἐλενη Ζαχ. Μακρῆ τὸ τιτλοφόρησε
 Παραμῦθια για ὄλα τὰ Παιδιά. Αὐτὸς ὁ
 ἄπλος τίτλος συγκετρώνει στις πέντε του λέ-
 ξεις μεγάλη βρωτύτητα. Καὶ πρώτα ἀπ' ὄλα ή
 πρώτη του λέξη : Παραμῦθι. Τί γνητεία και
 περιεκτικότητα κρύβει τούτη ή λέξη καθάνας
 μας τὸ ξέρει. Φτάνει μονάχη της για να μᾶς
 ὀδηγήσει σε μιάν ἀναδρομή, αρκετὰ χρόνια
 πίσω, τότε που τὸ ἄπλοστο μυαλοῦδάκι μας
 πάσχιζε να συλλάβει τὸ νόημα τῆς ζωῆς μέσα
 σε μιάν ἱστορία. *Αλήθεια, τί εἶναι τὸ παρα-
 μῦθι και πὼς πρέπει νάναι για να δικαιωθῆ
 ή αὐτοτιτλοφορία του. *Ἐνα παιχνίδιασμα τῆς
 φαντασίας, γεμάτο ἐκλάμψεις ἀστεριῶν και
 χρυσαφιοῦ ή μιὰ συμπαθητικὴ ἐξιστόρηση δει-
 νῶν που κεντρίζουν τὴν παιδικὴν εὐαισθησία;
 Μιὰ ἱστορίαὑποταγμένη σε ἀνεξέλεγκτη ἐξέλιξη
 ἀχάριφαντασίας*ήμιὰ ὑπολογισμένησυνθετικὴ
 εἰκίνα που θὰ ὑποδηλώσει μιάν ἀρετὴ ή ἕνα
 ἐλάττωμα για ν' ἀσχοληθεῖ με τὰ ἀποτελε-
 σματά τους; Πρέπει νάναι μῦθος τὸ παρα-
 μῦθι; Νάχει ἀπαραίτητα συμπέρασμα σαν
 ἐκεῖνο; Καὶ που πρέπει να τοποθετηθεῖ;
 Ποιὸ τόπο να διαλέξει, για να μπορέσουν τὰ
 βήματα τοῦ παιδιοῦ να τ' ἀκολουθήσουν χωρίς
 να παγώσουν ἀπὸ πολικὴ ψυχρότητα και χωρίς
 να καοῦν ἀπὸ ἱσημερινές φλόγες; *Ὅλα τοῦτα
 τὰ ἐρωτήματα δὲν ἀποτελοῦν παρὰ μιάν ἐπι-
 λογή μέσα ἀπὸ ἀναριθμητὰ ἄλλα, που ή σω-
 ρεία τους ποτὲ δὲν βρῆκε στο τόπο μας ἐρευ-
 νητικὸ χέρι. Φτάνουν ὁμως τὰ *Παραμῦθια*
 τῆς δίδος Μακρῆ για να ξαναγίνουν ζωτικὰ,
 καθὼς τους ταιριάζει.

«ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ὄλα ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ»

Δὲν εἶναι μεγάλος λόγος να πει κανένας
 πὼς φτάνουν τὰ τρία μεγάλα παραμῦθια τοῦ
 βιβλίου για ν' ἀντιμετωπίσει ή συγγραφέα
 τις ὄλα τὰ παραπάνω προβλήματα και να τὰ
 λύσει. Με πόση ἀβίαστη, πραγματικὰ παρα-
 μυθένια χάρη τὸ κατορθώνει *Η δὲς Μακρῆ
 εἶναι νέα συγγραφεὺς* ἀπὸ τὰ παραμῦθια της
 ξεκινά μιὰ νέα ἀντίληψη για τὸ εἶδος που ὀ-
 λοκληρώνει τὸ λογοτεχνικὸ της ἔνστικτο. Κα-
 νένα ἐρώτημα ἀπόσκι ἐκθέσαμε παραπάνω
 δὲν μένει ἀναπάντητο μέσα στην ἀνάπτυξη
 των θεμάτων της. *Η συγγραφεὺς συνθέτει,
 ὑποτάζει τὴν ἐμπνευσή της, σε νόμους που
 μονάχη της δημιούργησε και πιστεύει. Σύν-
 δυάζει κάθε πρόθεση ψυχολογικὴ ή ἠθικὴ με
 τὴν καλλιτεχνικὴ πρόθεση που εἶναι διάχυτη
 σε κάθε γραμμὴ των παραμυθίων της. Γρά-
 φει με τόση διάχυση, με τόση φινέτσα που ή
 ἀφομοίωση των στοιχείων που ἐπιστρατεύει
 να δένεται ἀναπόσπαστα με τὴν ἐμπνευσή
 της και σε τρόπο που τὸ παιδί να τὴν πα-
 ρακολουθεῖ χωρίς να προδίνεται ή πρόθεσή
 της. *Η δὲς Μακρῆ ξέρει πὼς δταν τὸ παρα-
 μῦθι προῶσει τὴν πρόθεσή του δηλητηριάζει
 τὸ παιδικὸ μυαλό. *Υποψιάζομαι πὼς πο-
 λὺ θὰ κοπίασε να φτάσει σε τέτοιο σημείο
 πὸν να ξεγελά και τοὺς μεγάλους. *Η φαντα-
 σία της, φαντασία ποιητικὴ, λυρικὴ θάλεγε
 κανεῖς, παρασύρει τὸν κάθε ἀναγνώστη, ἀνε-
 ξάρτητα ἡλικίας σε φερούσιματα. Σ' αὐτὸ
 ἀκριβὼς τὸ σημείο μπορούμε να ποῦμε πὼς
 οί τέσσερις ὑπολοιπόμενες λέξεις τοῦ τίτλου
 της δὲν εἶναι... παραμῦθια

Βέβαια τὰ πολὺ μικρὰ παιδιὰ που δὲ θὰ
 μπορέσουν να διαβάσουν τὸ βιβλίο της μὰ
 θὰ ἀρκεστοῦν να τ' ἀκούσουν δὲν θὰ διακρί-
 νουν τὸ μετάξινο νῆμα που συνδέει τὰ ἐπει-
 σόδια ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Μὰ θὰ
 γοητευθοῦν ἀπὸ τὴ λάμψη τῆς πλοκῆς, ἀπὸ
 τὰ εὐρήματα, ἀπὸ τοὺς ἥρωες. Τὰ μεγαλύτε-
 ρα θὰ ὑποψιαστοῦν τὴν πρόθεση, τὰ ποῖο με-
 γάλα θὰ τὴ συλλάβουν. *Ὅστόσο ή γοητεία
 σ' ὄλων τῆς καρδιές θ' ἀφήσει τὸν ἴδιο παλ-
 μό. Τὰ τρία παραμῦθια τοῦ βιβλίου συναγω-
 νίζονται τόνα τᾶλλο σε δραματικὴ ποιότητα
 μὰ και σε χιοῦμορ. Προκαλοῦν τὸν κλαυσιγε-
 λο τοῦ παιδιοῦ που εἶναι πάντοτε θησαυρός.
 *Ὁ *Σκληρόκαρδος και ή *Ὀλόχαρα* εἶναι ἕ-
 νας ὕμνος στὴν ἀγαθότητα και στοὺς καρπούς
 της. *Γ' ἀστραφετὸ Θερίδ* μιὰ ἐξιστόρηση
 τῆς αἰωνίας πάλης τοῦ ἀνθρώπου με τὸν κα-
 κὸ ἑαυτὸ του. Μὰ ή κορωνίδα τοῦ βιβλίου
 εἶναι ή *Ἡλιαχτίδα τῆς Στόπ*, ἕνα πραγμα-
 τικὸ ἀριστούργημα εὐφάνταστη πρωτοτυπία
 διανθισμένη με ἀπρόοπτα που φέρνουν ἀβία-
 στο γέλιο χωρίς νάναι χοντροκομμένα. Δὲν
 βρίσκει κανένας μέσα σ' αὐτὸ τὸ κομμάτι τί-
 ποτα που να θυμίζει Γκρίμμ, Ρωσσικὰ παρα-
 μῦθια ή Βυζάντιο

Μιὰ ἐλαφριά μονάχα πνοή *Αντερσεν ἐγκλι-
 ματισμένη σε πῖο φωτεινὸ οὐρανό. *Ὅλο τὸ
 βιβλίο εἶναι μεσημβρινό. *Ἐχει τὴν ἀπόσφα

Τὴν ἀνοιξη νάρθεις θὰ σε προσμένω!...
 Κι' ἀπ' τὸ στρατὶ κι' ἀπὸ τὰ σπύτια πίσω
 στον κάμπο, με λουλούδια θὰ ἐπιμένω
 μι' ἀπόκοσμη φαλίτσα να σου χτίσω!...

Νάρθεις—Θὰ καρτερῶ—τὸ καλοκαίρι
 δυὸ λόγια δροσερὰ να σου μιλήσω...
 Νάρθεις σαν τὰ παιδάκια χέρι—χέρι
 να πάμε στὴ βουνοπλαγιά ἀπὸ πίσω...

Νάρθεις γαι τὸ φθινόπωρον ἀκόμα :
 Θελω τὸ χρόνο τοῦτο πριν να κλείσω
 μαζί σου σαν θὰ πέφτουνε στο χῶμα
 τᾶχνόφυλλα των δέντρων να μετρήσω...

Νάρθεις ἀκόμα, ἄν θές, και τὸ Χειμῶνα :
 Τὴν ὦρα που ὁ Βορείας θὰ πιάνει τὸ ἴσιο
 Και των νεφῶν θὰ τραγουδάει ή σαγόνια,
 στα χέρια μου ἀπαλά θὰ σε κοιμίσω!...
 Κλήμης Οὐζλέρογλου

Δ Ι Σ Τ Ι Χ Α

*Αχ, θάλασσά μου μακρυνὴ πὼς να βρεθῶ
 κοντὰ σου
 για ν' ἀγροικῶ τὸν πόνο μου ἀπ' τὰ βαθειὰ
 νερά σου

Νεράκι κελαιδόψυχο και κρουσταλένια βρῦση
 σάπασε τὸ κελαιδίσιμα μὴν ή καρδιὰ ραγίσει

Διαμάντι δάκρυ ἀπ' τὸ κλαρί κρεμιέται και
 δὲ στάζει
 με στὴν καρδιά μου βάσσαμον ὁ λόγος σου
 σταλάζει

*Αλλὶ τοῦ πόνου τοῦ τρανοῦ ὁ πῶχει τὸ μαράζι
 ὁ κόσμος πιά δὲν τὸν χωρᾶ κι' ὁ Χάρος τοῦ
 ταιριάζει

Δὲν εἶν' γιालὸς π' ἀγκομαχᾶ βοριάς π' ἀνα-
 στενάζει
 μον' ὁ καῦμός μου που ἀγρυπνᾶ και τὴν καρ-
 διά μου σφάζει.

Κατερίνα Νεοφύτου—Λέφα

πὴ ἐθνικότητά του. Με τὴν ἴδια ἀπόλαυση
 που θὰ τὸ διαβάσουν τὰ ἑλληνόπουλα θὰ τὸ
 διάβαζαν τὰ παιδιὰ τῆς Ἱταλίας ή τῆς Ἰσπα-
 νίας, τὰ παιδιὰ που συνήθισαν τὸν κάθετον
 ἥλιο.

Κλείνοντας τὰ *Παραμῦθια για ὄλα τὰ παι-
 διά* θυμήθηκα τὴ φράση μιᾶς κριτικῆς για
 τὴ *Χιονάτη* τοῦ Γουὼλτ Ντίσνεϋ. *Ἡ Χιο-
 νάτη εἶναι ἕνα παραμῦθι για ὄλα τὰ παιδιὰ,
 ἀπὸ πέντε ὄς... ἐβδωμήντα πέντε χρόνων*
 Νομίζω πὼς πῖο πετυχημένος ἑταινος δὲ θὰ
 μπορούσε να εἰπωθεῖ για τὴ συγγραφέα τους.

Γιάννης Ἀποδονόπουλος

ΠΩΣ ΜΑΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ

II

Από τον τρόπο της υποδοχής μας έπιτρέπεται να διαισθανθούμε ο κ. Στέφανος Δάφνης, τι αισθήματα τρέφει για τη νεότηα Στο ποιητικό σπιτάκι των Πατησίων, εκεί που πλανιέται αθόρυβα ή ψυχή της αλησμόνητης γι' αὐτὸν και για δλους μας Αιμιλίας Δάφνης, σ' ένα περιβάλλον όπου τὰ έργα της τέχνης, τὰ σιωπηλά μουσικά όργανα και τ' αγαπημένα κειμήλια κλείνουν έναν δλάκερο κόσμο, μὰς ὑποδέχεται καλομίλητος κι' ευγενικός. Ἄς μὰς ἐπιτρέψει ν' αναφέρουμε κι' από δω πόση γαλήνη, πόση συγκίνηση μὰς χάρισεν ή μιὰ ώρα της συνομιλίας μας μαζί του. Είναι τόσο σπάνιο στους καιρούς μας ένας ποιητής να εκφράζει ανεπιτήδευτα τις σκέψεις του, να φήνει τὰ αισθήματά του νὰ μεταμορφώνονται σε πραγματικό χείμαρρο!

— Πώς βλέπετε τους σημερινούς νέους κ. Δάφνης;

Ἡ ἀπάντηση συνοδεύεται από μιάν ἀστραπή τοῦ βλέμματος που πλαισιώνει ο δσημένιος σκελετός των γυαλιών του.

— Μὲ ζήλεια.

Μὰ σχεδὸν ἀμέσως ο ποιητής συνεχίζει.

— Ἄλλὰ όχι μὲ φθόνο. Προσέξτε. Ζηλεύει κανένας συνήθως από φθόνο σπάνια από αγάπη. Ἐγὼ ζηλεύω τους σημερινούς νέους μόνον από αγάπη στὰ νειάτα τους. Ζηλεύω την όρμη, τὰ δνειρά τους. Τους ζηλεύω γιατί ή γενιά τους ζει σε μιάν εποχή δλότεια διαφορετική από τη δική μας: γιατί βρήκαν τὸ ξεδωφοσ προετοιμασμένο για κάθε δράση: γιατί έχουν στὰ χέρια τους τὸ γερὸ οικόδομημα της παράδοσης, γιατί τέλος βρήκαν τή γλῶσσα μας ἐλεύθερη από τὸ λογικωτατισμό.

— Ὡστε αγαπάτε τη νεότητα κ. Δάφνης;

— Δὲν ἀπαρνούμαι τίποτα από αὐτήν οὔτε τὰ σφάλματά της. Μιὰ συμβουλή μόνον ἄς μου ἐπιτραπεί να της δώσω, και αὐτήν για νέους ποιητές που αγαπῶ περισσότερο. Νὰ προσπαθοῦν νὰ ναι δχι μόνο νέοι ποιηταί μὰ και «ποιηταί νέοι».

ἌΟ ποιητής βυθίζεται για λίγες στιγμές στις σκέψεις του.

— Νειάτα, ψιθυρίζει σε λίγο σὰ να μολογεί. Μπορεί κανένας να μην τὰ ζηλέψει, τη στιγμή που τὰ ἔζησε, που τὰ χάρηκε και που τὰ εἶδε να φεύγουν για πάντα; Μ' ἄς είναι. Ὑπάρχει πάντα για κάποιους μιὰ ψευδαίσθηση που γίνεται

και ζωή. Ὅταν κανείς δὲν μπορεί νὰ ναι πιά τ' όρμητικό ποτάμι τους, ἄς προσπαθεῖ τουλάχιστο να μοιάζει τη πέστροφα, που ἀνατρέχει δλο και πρὸς τις πηγές του, χωρίς ν' ἀφήσει να τήν παρασύρει τὸ ρεύμα.

Πόσο διαφορετική γνώμη από την παραπάνω μὲ κι' από εκείνες που μὰς ἔξέφρασαν και οί κ. κ. Σκίπης και Ξενόπουλος μὰς εκφράζει ο κ. Ἀλέξανδρος Φιλαδέλφους τέως Διευθυντής τοῦ Ἄρχαιολογικοῦ Μουσείου και εκδότης των «Νέων Δρόμων». Ὁ κ. Φιλαδέλφους δὲν μακαρίζει τη σημερινή νεότητα ...

— Οί σημερινοί νέοι, μὰς λέει, ζοῦν εις την οίκτροιότεραν περίοδον της ἀνθρωπίνης ἱστορίας, ὥστε ὑπό πᾶσαν ἔσποψιν δὲν ἀπολαμβάνουν τ' αγαθὰ της νεότητος.

Και ἀναλύοντας τις συνθήκες, που λίγο πολύ τις ζήσαμε και τις ζοῦμε ἄκόμα δλοι μας, συγκρινοντας με τους εἰνδοκότερους καιρούς που εἶδαν νέα την περασμένη γενιά, συνεχίζει:

— Φοβούμαι ότι ή σημερινή νεότης δὲν θὰ προφθάση να ἀπολαύση τὰ αγαθὰ της ζωής

ἌΟ φόβος τοῦ κ. Φιλαδέλφους πηγάζει από μιάν ἀπαισιοδοξία που τρέφει για τὸ μέλλον. Συγκεκριμένα, καθώς μὰς διατυπώνει στις ἀπόψεις του, φοβάται πὼς οί σημερινοί νέοι κάτω από τὸ φάσμα τοῦ πολέμου κι' από τις δυσχέρειές του δὲν μπόρεσαν ν' ἀποκτήσουν τὰ ἐφόδια, την «κλασσική» να ποῦμε «παιδεία» που ἀπαιτεῖ ή ζωή. Διαισθανόμαστε κάτω από την ἀνάπτυξη των ἀπόψεών του πὼς δὲν ἔχει καμμιά ἐμπιστοσύνη στους νέους, τους δικαιολογεί βέβαια μὰ δὲν τους ἐμπιστεύεται.

Ὡστόσο ἄς μὰς ἐπιτρέψει ο σεβαστός μας φίλος νὰ χουμε μιὰ μικρή ἀντίρρηση στὰ λεγόμενά του. Είναι ή οίκτροιότερα περίοδος της ἱστορίας; αὐτή που ζοῦμε; Ἐμεῖς ἔχουμε δλωσ διόλου ἀντιθετη γνώμη και αὐτοθεωρούμεθα εὔτυχεῖς που ζυμωθήκαμε με τὰ γεγονότα της. Βέβαια δὲν ἀρνιόμαστε πὼς ο καιρός μας είναι καιρός καταστροφής, μὰ ἔχουμε την ταπεινή γνώμη πὼς ή ἀνάτασή του δὲ μπορεί παρα νὰ ναι σημαντική. Ἄλλως τε «πόλεμος πάντων πατήρ» δὲν ... ἀπεφθέγγετο και ο σοφὸς πρόγονός μας Ἡράκλειτος;

B. M.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Μὲ εἰλικρινή συναισθήματα ἀγάπης τὸ «Ξεκίνημα» χαιρετᾷ τὰ νεανικά περιοδικὰ που ἐμφανίστηκαν τὸν τελευταῖο καιρό. Ἄς ἐπιτραπεί στο περιοδικὸ μας, που με τὸ σημερινὸ του φύλλο κλείνει τήν πρώτη του χρονιά, νὰ αὐτοθεωρηθεῖ σάν πρόδρομος ὅλης αὐτῆς τῆς προσπάθειας που δὲν είναι δυνατό παρά νὰ καρποφορήσει θετικά. Μὰ ἄς τοῦ ἐπιτραπεί ἄκόμα νὰ εκφράσει μερικὲς σκέψεις του πάνω στο ἴδιο θέμα. Είναι ἀναμφισβήτητο πὼς ή ἔλλειψη βήματος ἀφιερωμένου στους νέους και ή ἀσυγχώρητη ἀδιαφορία τοῦ σοβαροῦ περιοδικοῦ τύπου σε κάθε νεανική προσπάθεια, ὀδήγησε σ' αὐτὸν τὸν ἐκδοτικό όργασμό. Συγκεκριμένα μέχρι σήμερα τὰ ἐπίσημα λογοτεχνικά φύλλα δὲν καταδέχονται οὔτε καν ν' ἀπαντήσουν στους νέους που ζητοῦν τή φιλοξενία τους. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἔμμεσα ή ἄμεσα ἐμποδίζουν τήν ἐξέλιξή τους, περιφρονοῦν τὰ στοιχεία που προδίδουν μιὰ μελλοντικήν ὀριμότητα και μεταμορφώνονται σε κλειστὸς χώρους που ή ἱερότητα τους μένει ἀπαραβίαστη μὰ και ἔχθρική. Είναι πολὺ φυσικό ἕνας νέος που γράφει να ζητεῖ τή δημοσιότητα. Κανένας δὲ γράφει για τὸν ἑαυτὸ του. Και είναι ἄκόμα φυσικότερη ή φιλοδοξία τοῦ νὰ δει κανένας τυπωμένο τ' ὄνομά του, ὅταν ή φιλοδοξία αὐτῆ δὲν ὑπερβαίνει τὰ όρια της σεμνοπρεπείας. Ἐμεῖς, δυστυχῶς ἔχουμε νὰ παρατηρήσουμε—κι' αὐτὸ είναι σε βάρος μας—πὼς με τὸ νὰ ὑπερβαίνει κανένας τὰ όρια τοῦτα ὀπλίζει τους ἀδιάφορους και τους προσφέρει τὸ δικαίωμα της δικαιολογίας, που αὐτῆ καθἑαυτῆ δὲν ὑπάρχει. Δὲν νομίζουμε δηλαδή πὼς με τὸ νὰ ἔχουμε ἕνα ἔντυπο στῆ διάθεσή μας πρέπει ὀποσδήποτε νὰ φέρουμε σε φῶς ὅλα τὰ ποιητικά ή πεζογραφικά μας γυμνάσματα. Αὐτὸ μὰς ζημιώνει στὰ μάτια τοῦ κόσμου. Ἡ τέχνη σπάνια είναι ἐπιφοίτηση. Συνήθως για νὰ γίνει τέχνη ἀπαιτεῖ ἐργασία, ἐκλεκτικότητα, αὐτοκριτική. Τὰ γυμνάσματά μας βέβαια δὲν πρέπει νὰ λείψουν, μὰ δὲν είναι και ἀπαραίτητο νὰ βλέπουν τὸ φῶς. Μὰς φορτώνουν με τὸν καθόλου κολακευτικό χαρακτηρισμό της «εὐκολογραφίας» και γίνονται αἷτια για κακόβουλες κριτικές. Γι' αὐτὸ, ἄς μὰς ἐπιτραπεί νὰ νομίζουμε, πὼς θὰπρεπε νὰμαστε πιὸ ἀύστηροί με τὸν ἑαυτὸ μας. Δὲν ἔχει σημασία πὼς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ τυπωθεῖ τ' ὄνομά μας μιὰ ή δυὸ φορές λιγότερο. Προτιμότερο νὰ δημοσιευθεῖ ἕνα μας ποίημα μόνο, ἔστο και μέσα σ' ἕνα χρόνο, μὰ ἄρτιο, παρά δέκα για τὰ ὅποια οὔτε ἔμεῖς οί ἴδιοι δὲν θάμαστε βέβαιοι. Κι' ἂν μὰς λείπουν τὰ ἐφόδια κι' ή πείρα της αὐτοκριτικῆς ὑπάρχουν πάντα οί ἀνθρωποι που θὰ μὰς τὰ διδάξουν ὥσπου νὰφθει μόνη της.

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Στὴν «Ἄργῶ» τοῦ Πειραιᾶ, που κυκλοφο-

ρησε τὸ 7ο τεῦχος της με διαλεχτὰ περιεχόμενα, ἕνα ἄρθρο, με τὸν τίτλο «Παραπόνο» μὰς δίνει λαβή για πολλὲς σκέψεις. Για νὰ πληροφορησομε ὅσους από τους ἀναγνώστες μας τυχὸν δὲν τὸ διάβασαν δίνουμε μιὰ περίληψή του σε δυὸ γραμμές. Ὁ ἀρθρογράφος κ. Σ. Λεωνιδάκης ξεκινώντας από τὸ τυχαῖο—κατὰ τή γνώμη μας—γεγονὸς τοῦ ότι ο κ. Μελάς συνέδραμε τὸ περιοδικὸ μας, ἔτυχε δὲ ν' ἀπουσιάζει ὅταν νέοι τοῦ Πειραιᾶ πήγαν νὰ τοῦ ζητήσουν τή συνδρομή του, για δικὸ τους περιοδικὸ, ἀποδίδει τή σύμπτωσι τούτη σε πρόθεση τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ μας. Ὁ φιλονεικὸς τοῦ κ. Μελά, που τὸ «Ξεκίνημα» τὸν συναισθάνθηκε βαθύτατα ἀποκλείει κάθε παρόμοια ὑπόψα. Μὰ ἐκεῖνο που πάντα κατὰ τή γνώμη μας, είναι ἀνύπαρξο είναι τὸ συμπέρασμα αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Ὁ κ. Λεωνιδάκης παραπονιέται από μέρος ὅλων των Νέων τοῦ Πειραιᾶ και διαπιστώνει πὼς ἀνεκαθεν γινόταν διάκριση μεταξύ αὐτῶν και των Νέων τῆς Ἀθῆνας με φανερὴ προτίμηση πρὸς τους δεύτερους. Δὲν εἴμαστε σε θέση να ἔχουμε ἂν αὐτὸ γινόταν πάντοτε ή ἂν γίνεται καίτώρα. Μὰ νομίζουμε πὼς τέτοιες διακρίσεις, ἔστο κι' ἂν βρέθησαν μενοναμένα τους κρούσματα—δὲν πρέπει ν' ἀπογοητεύουν τους συναδέλφους μας, σε τέτοιου σημείου μάλιστα που νὰ παραπονοῦνται για αὐτὲς «δημοσία» ἔμεῖς, που τους βλέπουμε με τήν ἴδια ἀγάπη που πιστεύουμε πὼς μὰς βλέπουν κι' ἐκεῖνοι, ἔχωρίζουμε ἀνάμεσά τους μιὰ πλειάδα που ή ἀξία και τὸ μέλλον της δὲν μοροῦν νὰ διαγραφοῦν από μιὰ διάκριση. Γι' αὐτὸ νομίζουμε πὼς και παρόμοια γεγονότα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μὰς πληγώνουν, οὔτε νὰ μὰς κλείνουν τὸν ἑαυτὸ μας. Ἄν και δὲν εἴμαστε Πειραιῶτες μὰ Ἀθηναῖοι (τυχεροὶ δηλαδή, κατὰ τὸν ἀρθρογράφο) ἔχουμε ὕψι ὄψει μας ἀρκετὲς περιπτώσεις που ἐκδηλώθηκαν με τὸν ἴδιο τρόπο σε βάρος μας. Προτιμήσαμε ὅμως νὰ τις θάψουμε στῆ σιωπή γιατί μόνο ἕνας τέτοιος τάφος ἀξίζει για αὐτὲς. Είναι ἄλλωστε, εὔτυχῶς, τόσο λίγες, τόσο ἀσημαντες μέσα στο γενικὸ ρεύμα τοῦ φιλονεικισμοῦ, ὥστε νὰ μὴ μοροῦν νὰ τὸ ἐπηρεάσουν.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΖΩΗ

Ἐπηρεασμένος, καθώς ὑποψιαζόμαστε από τὸ ζήτημα, που γεννήθηκε τελευταία στὸν τύπο για τὸν καλλιτέχνη και τους οικονομικούς όρους της ζωῆς του, ο ἴδιος ἀρθρογράφος, στο ἴδιο ἄρθρο εἰδικεύει τὸ ζήτημα πάνω στους Ἀθηναίους και Πειραιῶτες νέους. Ὁ κ. Λεωνιδάκης γράφει ὀμορφα και πειστικά. Βέβαια δὲν ἔχουμε ζήσει τή σκληρὴ βιοπάλη τοῦ ἐπινείου μας, φτάνει ὅμως νὰ πάρουμε μιὰ φράσά τὸν Ἡλεκτρικὸ, νὰ πλανηθοῦμε στο Διμάνι του για ν' ἀναπνεύσομε τήν ἀτμόσφαιρά του και νὰ ὑποψιαστοῦμε πόσα δράματα κρύ-

βει. Πρέπει όμως απαραίτητα μία πόλη να έχει λιμάνι, να έχει πολλούς εργάτες, πολύ καπνό, πολλή λάσπη, για να κρύβει δράματα; Και τί δεν θάχαμε να ποιήσουμε σε παραλληλισμό των παραπάνω με την Αθήνα!

Μό δεν λέμε τίποτα. Ο πόνος δέ διαλέγει τη φωνή του, είναι πολύ τυφλό. Γι' αυτό το μόνο που θα επιθυμούσαμε θάταν οι φίλοι μας του Πειραιά να μας απαλλάξουν από το άβρο επίθετο των «χαϊδεμένων νέων». Ξάν κι' αυτούς ζούμε τις δύσκολες σημερινές περιστάσεις, σαν κι' αυτούς ελπίζουμε σ' ένα καλύτερο μέλλον. Πάνω από τοπικούς και έθνικούς δεσμούς μας συνδέουν τα νιάτα μας. Και τα νιάτα σ' οποιαδήποτε εποχή είναι δεμένα με τα ίδια όνειρα, τους ίδιους πόνους και τις ίδιες χαρές.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ

Το «Ξεκίνημα» θεωρεί υποχρέωσή του για μίαν ακόμη φορά να ευχαριστήσει τους λογοτέχνες μας, που με τόση προθυμία σπεύδουν να το υποστηρίξουν.

Ως σήμερα παρήλασαν από τις σελίδες του όνόματα για τα όποια ή Λογοτεχνία μας είναι περήφανη. Έμεις είμαστε ακόμα πιο περήφανοι γιατί μ' αυτό τον τρόπο βλέπουμε «έν τη πράξει» πόση έμπιστοσύνη μας προσφέρεται και γιατί διαισθανόμαστε πως ή έμπιστοσύνη αυτή δεν μπορεί να στηρίζεται παρά σε μία καλή αρχή που δημιουργήσαμε μόνοι μας. Άς μας επιτραπεί να έχουμε τον μικρόν αυτό έγωισμό.

Και ανυπόγραφο αν ήταν «Το Μπουντρούμι του Κοχίνου» που πλουτίζει το σημερινό μας φύλλο δεν άμφιβάλλουμε πως απ' την πρώτη ματιά θα μάντευαν οι αναγνώστες μας τον συγγραφέα του. Είναι ο κ. Φώτης Κόντογλου, μοναδικός στη λογοτεχνία μας για το προσωπικό του ύφος και για την πρωτοτυπία των θεμάτων που πραγματεύεται. Ο κ. Κόντογλου, πολύπλευρος καλλιτέχνης πότε σαν εργάτης του λόγου και πότε σαν άγιογράφος είναι μοναδικός για την Έλληνικότητά του. Η έμπνευσή του αγχαιιάζει με άδολη αγάπη την Έλληνική φύση, την Έλληνική ιστορία την Έλληνική ψυχή. Η αγάπη του Θεού, ή αγάπη της θάλασσας, ή περιπέτεια πάλλουν μέσα στο έργο του ένα θερμό παλμό που σπάνια έχει συναντηθεί. Τα έργα του «Pedro Casas» «Βασάντα» «Άστρολάβος» και «Φημισμένοι Άντρες και Αησιμονημένοι» είναι πραγματικά διαμάντια της λογοτεχνίας μας.

Ο ποιητής της «Συμφωνίας της Ζωής και του θανάτου» Πρόεδρος του Συνδέσμου των Έλλήνων Λογοτεχνών είχε την ευγενή καλωσύνη να προσφέρει στο περιοδικό μας ένα όραίο του ποίημα. Ο κ. Σταμπολής μέσα στην εύριθμη πλειάδα των νεοελλήνων ποιητών έχει χαράξει με το έργο του ένα έλωσδιόλου ξεχωριστό δρόμο κι' είναι απ' τους λίγους που κατόρθωσαν να συγκεράσουν το νόημα της ζωής με την άρμονία του ποιητικού λόγου.

Την Άνθολογία μας σήμερα αντιπροσωπεύει ένα σονέτο του κ. Κούλη Άλέπη. Ο κ. Άλέπης είναι από τους ποιητές της νεώτερης γενιάς και θερμός υποστηρικτής της παράδοσης. Μόλα ταύτα τα ποιήματά του τα χαρακτηρίζει μία διαρκής ανανέωση θέματος και τόσο με τους «Έρημικούς περιπάτους του» όσο και με το «De Profundis» πήρε μίαν αξιολογη θέση στο Νεοελληνικό Παράδεισο.

Ο κ. Πάνος Βαλασαμάκης μοναδικός καλλιτέχνης που επιμελήθηκε ιδιαίτερα τη διακοσμητική της Κεραμεικής προσφέρει στους αναγνώστες μας μία βιογραφία του πρωτοπόρου της Γαλλικής Κεραμεικής τέχνης Παλιού. Η όλη εργασία του κ. Βαλασαμάκη έχει κάτι το πρωτότυπο, κάτι το άτομικό, βγαίνει δε από μοτίβα λαϊκής τέχνης χαριτωμένα. Σήμερα είναι Καλλιτεχνικός Διευθυντής της Ανωνύμου Κεραμεικής Έταιρείας Λαυρίου.

Τέλος ο κ. Νικ. Νικήτας (φιλολογικό ψευδώνυμο του κ. Νικ. Γρ. Σταθάκη άνωτέρου υπαλλήλου του Υπουργείου Δικαιοσύνης) του όποιου δημοσιεύουμε ένα όραίο ποίημα την «Άττική» ασχολείται με την ποίηση και διευθύνει τους «Νέους Δρόμους».

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γεώρ. Χρυσ. Ένταυθα. Συμφωνούμε απόλυτα με την πρότασή σας. Έχουμε μόνο τη γνώμη, σχετικά με το άρθρο που μας στείλατε, πως απευθύνεται σε κοινό κάπως διαφορετικό από το δικό μας. Δεν θα ήταν δυνατό ξεκινώντας από την ίδια άφετηρία να διαπραγματευθήτε το θέμα κάπως πιο εύληπτα; Μη λησμονήτε πως το κοινό μας αποτελείται από νέους. Περιμένουμε.

Στ. Σταυρακ. Το πεζό σας έχει αρκετά καλά σημεία μα ή φιλοσοφική του διάθεση είναι δύσληπτη για τους αναγνώστες μας. Σε παρακαλούμε να μας στείλετε κάτι πιο απλό.

Κ. Γ. Σταυρόπ. Έγκρίνουμε την «Άνεργία» που είναι ένα συγκινημένο κομμάτι. Τ' άλλα κατώτερα καθώς και το πεζό.

Σ. Δ. Γεωργαντ. Οι «Στροφές» έχουν καλούς στίχους μα χωλαίνουν μετρικά. Έμεις μολα ταύτα για να σ' ένθαρρύνουμε θα τις δημοσιεύουμε έν καιρόφ.

Θαν. Παν. Νεστάνην. Από τα ποιήματά σου ξεχωρίσαμε την «Πασχαλιά» και το «Ξαγκλήσι». Συνέχισε να γράφεις με την ίδια δρασιά που έχουν—προπάντων το πρώτο.

Γερ. Κ. Κορολ. Από τα δύο διηγήματά σου προτιμούμε το «Γράμμα του πεθαμένου» και θα το δημοσιεύσουμε με τη σειρά του. Οι «Θύμισες» θέλουν ακόμα λίγη έπεξεργασία.

Εύτυχ. Σ. Γλακουσ. Το δοκίμιό σας για την «κριτική» μ' όλο που είναι καλογραμμένο δεν ανταποκρίνεται στις κατευθύνσεις του περιοδικού μας. Κρατούμε το χειρόγραφο στη διάθεσή σας και περιμένουμε κάτι λιγότερο συνθετικό.

ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Τιμολόγιο: Η κάθε λέξη με μικρά στοιχεία δρχ. 15 με κεφαλαία δρχ. 30. Ο χωριστός στίχος δρχ. 50. Όλες οι άγγελίες αν δεν πληρωθούν δεν δημοσιεύονται.

52) Προς το Μαύρο φάντασμα: Όχι ακόμα! Άλλά όταν πρόκειται να φθάσουμε θα σάς τηλεγραφήσουμε έπειγόντως.

ΣΑΤΑΝΙΚΟ ΔΙΑΒΟΛΑΚΙ

53) Προς τον Τοξότη: Πληροφορίες Πατησίων 321 ή τηλεφώνων 55555.

ΤΡΕΛΛΟΚΟΡΙΤΣΟ

54) Τόμ Δίσκον σε ευχαριστώ για την πρόσκληση. Τρελλάινομαι για μπύρα. Ξεχάσες όμως ότι απαγορεύεται ή όπλοφορία...

ΤΟΞΟΤΗΣ

55) Γειά σου ΑΘΑΝΑΤΕ ΓΟΗ. Σ' ευχαριστώ για την προτίμηση. Γράψε πρώτος.

ΤΟΞΟΤΗΣ

56) ΜΑΥΡΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ μας τρόμαξες! Δεν μπορώ να μονομαχήσω με φαντάσματα! Θα κάνω μόνο λίγα ξόρκια για να μη σε βλέπω στον ύπνο μου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

57) Τομ Δίσκον για ποιους μας πέρασες; Όσο για το... παμπάλαιο όνομά σου, υπάρχουν άμφιβολίες. Νομίζω ότι σε πιάνει ό νόμος περί πνευματικής ιδιοκτησίας, προς μεγάλη χσρά του ΓΑΒΡΙΑ και του Δικηγόρου της Νεολαίας που θ' αναλάβη την ύπόθεση.

ΤΟΞΟΤΗΣ

58) ΞΕΚΙΝΗΜΑΤΟΠΟΥΛΙ και ΤΣΙΓΚΑΝΙΚΟ ΒΙΟΛΙ γιατί δεν φαινόσατε; Ο κύκλος μας σάς έχασε. Μήπως ό ΤΟΞΟΤΗΣ σάς τρόμαξε και κρυφτήκατε; Άπαντήστε μου γιατί είμαι περιέργο.

ΜΑΥΡΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

59) Προσοχή! Προσοχή! Καταφτάνει στο κύκλό σας ό Άγκουρολογιώτατος! Τραβηχτήτε στην μπάντα. Θα σάς αποκαλύψω όλους.

ΑΓΚΟΥΡΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΕΛΕΝΗΣ Ζ. ΜΑΚΡΗ: Παραμύθια για όλα τα Παιδιά.

ΝΟΤΗ ΡΥΣΙΑΝΟΥ: Η πορεία του Σάλιαγκα και άλλα διηγήματα.

Περιοδικόν ή ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ Ιούνιος 1943 με έκλεκτη συνεργασία.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΑΣ

Λόγω πληθώρας ύλης αναβάλλεται ή συνέχεια του για το ερχόμενο φύλλο.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Άγαπήιά μου Έλληνόπουλα ες,

Σε ποιόν και σε ποιά να πρωταπατήσω για να ευχαριστήσω στα τόσα θερμά συγχαρητήρια γράμματα που έλαβα για το Περιοδικό που τόσο άλματωδώς ώμμόρφυνε, (δπως γράφοντε όλοι). Όταν πρωτοβγήκα δεν έδωσα καμιά ύπόσχεση, ούτε με ρεκάλαμε και παχειά λόγια θέλησα να πω πράγματα που δεν μπορούνε να έκτελεστούν. Μα από μήνα σε μήνα, ήσυχα, σεμνά κι' άθόρυβα με διαρκείς προσπάθειες κάνω ότι μπορώ κι' ελπίζω με τη βοήθεια του Ύψίστου να γίνω καλύτερο. Σας ευχαριστώ λοιπόν όλους θερμά, αλλά κι' άφου θέλετε όλοι να με βλέπετε να προσδεύω μην ξεχνάτε πρώτον όσους δεν πληρώσατε ακόμα τις συνδρομές σας ή οι συνδρομές σας έληξαν να τις πληρώσετε το ταχύτερον είτε στά γραφεία (Χάνσεν 20 Πατήσια) είτε στο άρωματοπωλείο του κ. Π. Ματθοπούλου όδός Βοιλής 14 κοντά στην πλατεία Συντάγματος όπου γίνονται δεκτές και συνεργασίες. Επίσης να φροντίσετε για τη διάδοσή του περιοδικού γράφοντες νέους συνδρομητές.

Γ. Γιαννακάκην: Περιμένο γρήγορα έμβασμά σας. Έπιταγή δρχ. 2000 μηνός Άπριλίου δεν έλαβα, έξετάσατε τί συμβάλει.

Α. Καλαντζόπουλον: Σας έγραψα ιδιαίτέρως και περιμένο γρήγορα έμβασμα.

Μινιόν: Με μεγάλη ευχαρίστησι θα δώ τη συνεργασία που μου γράφεις Στις Κουβεντούλες του προηγούμενου φύλλου θα ιδής σχετικά για τις συνεργασίες.

Η Νεάβον: Έλαβα δρχ. 2500 και σου ανανέωσα τη συνδρομή για ένα χρόνο από 1ης Άπριλίου 1943 έως 31 Μαρτίου 1944. Είχες γραφτεί συνδρομητής τρίμηνος από 1ης Όκτωβρίου και κατόπιν ανανέωσες πάλι τρίμηνο από 1ης Ιανουαρίου έως 31 Μαρτίου 1943.

Όσοι έστειλαν συνεργασίες μαζί με γράμματα άς είχαν με μία ματιά στη στήλη της Κριτικής συνεργασίας όπου έν καιρόφ θα δούνε την κρίση μας.

Τοξότην: Για το Θησέα θα δής στη Κριτική συνεργασίας στο ερχόμενο. Έχρωσθήκες για άγγελίες μαζί με τον περασμένο λισμό δρχ. 1771 και μένει εις πίστωσί σου ποσόν δρχ. 222!

ΣΤΗΛΗ ΕΥΕΡΓΕΤΩΝ

Τόν Ιούνιο μούγραψαν συνδρομητές οι κ. κ.:

- 1) ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΒΕΡΛΗΣ 3
- 2) ΣΠΗΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ 3
- 3) ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΛΕΟΥΣΗ 1
- 4) ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΠΑΣ 2
- 5) ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ 1
- 6) ΑΦΟΙ Ν. και Α. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΙ 1

ὁ παράδοξος
Γκόλγος
κι ἄλλα διηγήματα
Ναη. Παπαγιωργίου

Ἀθήνα. 1943

“ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ”

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΟΝ ΚΑΘΕ ΦΙΛΟΤΕΧΝΟ